

Izaja vsak četrtak in velja s poštnino št. 113. Posamezna številka stane 1 din. Poština plačana v gotovini. Uredništvo je v Mariboru, Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročila, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprite reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.603. Telefon Interurban št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

38. številka

MARIBOR, dne 6 septembra 1928

57. letnik.

Inozemstvo in naše notranje zadeve.

Raznovrstni neodgovorni pomočniki radikalne vlade so tako dolgo širili vesti o izjemnem stanju na Hrvaškem, o obznani proti Radičevi stranki in posebej še, kako bo Radič zaprt, kako se nanj pripravljajo atentati itd., da so zaupniki Radičeve stranke sklenili, naj gre Radič v inozemstvo, da bo varen in da bo zunanji svet poučil o razmerah v naši državi. Radič je vcepil Hrvatom mnogo zaupanja v naklonjenost in pomoč nekaterih svetovnih in zlasti angleških politikov in tako spremlja od hrvatske strani njegovo potovanje in daje od strani radikalne vlade pa precejšnje veselje.

Radikali so veseli Radičevega potovanja ker upajo prvič, da bo v njegovi odsotnosti nastala zmeda med Hrvati, drugi pa računajo s tem, da v inozemstvu ne bo ničesar opravil in da bo vsled tega izgubil veliko pristašev ali pa začel kako drugo politiko. Ker se tiče inozemstva, so te uade opravdane, ker se doslej še ni videlo, da bi se velesile vmešavale v notranje zadeve drugih držav in zlasti še onih na Balkanu. To so izkusili zlasti beograjski politiki, ki od velikega francoskega prijateljstva nimajo nobene koristi, in za to lahko s tem računajo tudi glede Radičevega poskusa. Za radikalno vlado bi bil položaj veliko nevarnejši in prej bi prišlo do kakšnega protesta od zunaj, če bi Radič ostal doma in če bi vlada začela s posebno nasilnimi merami proti čeli Hrvatski in proti ogromni večini vseh avtonomistov v Jugoslaviji.

Prave nasilne ali obznanske politike vlada proti Hrvatski in avtonomistom še ni začela in zato Radičovo potovanje še ni bilo potrebno. Kar se pri nas godi, to zunanji svet itak vidi. Angleški in ameriški listi so že z raznimi poročili pokazali, da dobro poznajo naše notranje razmere, sploh pa imajo Angleži in Francozi tako izborna uvedeno in urejeno diplomatsko, zastopniško, poročevalno in povemo odkrito — tudi špijonsko službo po vsem svetu, da razmere v raznih državah mnogo bolje poznajo, kakor prebivalci dotične države. O Jugoslaviji je na primer najboljšo knjigo spisal Anglež Seton Watson in ko se iz Beograda ob ogromnem strošku pošilja toliko listov in agentov v svet s proslavljenjem centralizma in beograjske vlade, politike, in ko je toliko hlapcev in klečepalcev, ki lažejo in hvalijo vladno politiko za denar, se vendar po svetovnih listih resnično in natančno piše o naših razmerah.

To, kar zunanji svet rad in povoljno sprejema, je čista in gola resnica. To pa ni potrebno, da nosi v svet sam voditelj stranke, kar se lahko tudi drugače in po drugih poročila ali si pa svetovni politiki sami poiščejo

resnico pa naj si bo komu včas ali ne. Resnica in suha dejstva, to je za nas na zunanji najboljše priporočilo.

Naš vladni tisk vali vso krivdo na slabem razpoloženju inozemstva napram nam na Radičovo delovanje. To je pa čisto pogrešno. Angležem je Radič sam po sebi toliko mar, kakor Pašić. Da niso naše notranje razmere res take, kakršne so in da ni res teh vzrokov, kot jih angleški listi že dolgo navajajo, bi se Angleži za Radiča prav nič ne brigali. Angleži naših razmer ne gledajo niti skozi Radičeva niti skozi kakšno druga očala, ampak skozi svoja lastna. V prvi vrsti gledajo na vse s svojega svetovnega in preizkušenega stališča in pa kot trgovci, ki nalagajo svoje kapitale tam, kjer je varno ali tam, kjer vlada mir in red, kjer so na vladi sposobni in pošteni ljudje in kjer se javne zadeve pošteno upravljajo. Pri nas je pa ravno nasprotno in bilo je tu že dovolj angleških zastopnikov, ki so se o tem z lastnimi očmi lahko prepričali.

Angleži so torej tako dobro poučeni in tako daleč, da lahko rečejo na Radičovo pripovedovanje: To že vemo, če bi pa Pašić ali kdo drugi prišel ter hvalil in zagovarjal centralizem in vladno politiko, bi pa rekli: To ni tako, to ni res.

Pa še marsikaj drugega nam kaže kako težko pride do zunanje pritiska na notranje razmere kake države. V Bolgariji je bil preobrat z umori in se še sedaj nadaljuje z atentati, v Grčiji so tudi napravili prevrat z usmrčitvijo sedmero ministrov, a so še vedno v hudih notranjih bojih, v Albaniji se bijejo republikanci in monarhisti, v Rumuniji vlada neznatna bojarska manjšina nad ogromno večino, a od nikoder ni sile, ki bi notranje spore uravnala ali pa se vsaj odločno postavila na to ali ono stran. Če pride pritisk od zunaj, potem so to branilci skupnih in splošnih političnih zadev ali pa uniki, katerih pa ni mogoče po potrebi doklicati, ampak vedno in v prvem se je treba zanašati na lastno moč.

Laž in resnica.

(Dopis iz Dravskega polja.)

Naši samostojneži ne morejo živeti brez laži in obrekovanja. To je njihovo glavno delo, njihovo edino orozje. Na svojih shodih in sestankih, po krčmah in po sejnih so: Kirbiš (nekdanji posilposlanec), Fric Alojz, Dobnik, Šolar, Golob Jakob in drugi lagali in obrekovali, da presega že vse meje. Te svoje stare navade ne morejo in nočejo opustiti. Zdaj so zopet začeli na veliko lagati in obrekovati. Oni si tako mislijo: srbska večina v Beogradu je sklenila kuluk (tlako) za ceste, povišanje davkov, novi vojni zakon. Ljudje so nevoljni zaradi večjih davkov, recimo, lažimo, da so tega krivi ti »prokleti klerikalci«, pa se bo že nekaj laži prijelo

nerazumnih ljudi, in zopet bomo prišli na konja. In res: Kirbiš, Fric in drugi že lažejo po krčmah, pred cerkvijo in pravijo: To imate sedaj: klerikalce ste volili, ti so vam napravili večje davke, kuluk (tlako), še v Macedonijo boste morali iti na tlako, najbolj neumni in hudobni pa pravijo, da so klerikalci na vladi itd. Kolikor besed — toliko laži. Oglejmo si nekatere samostojne laži:

1. Laž je, da so naši poslanci na vladi; naši nimajo nobenega ministra, v vladi so sami Srbi; ker Radič s svojimi poslanci ne gre dol, imajo Srbi večino, z njimi so glasovali tudi Nemci in macedonski Turki.

2. Podla samostojna laž je, da so naši poslanci bili za večje davke, da so zanj glasovali, da so krivi večjih davkov; resnica je ta: naši poslanci so se bojevali, ostro govorili proti povišanju davkov, glasovali so proti povišanju davkov, s številkami so dokazovali, da Slovenci mnogo več davkov plačujemo, kakor je prav, a pri glasovanju so zmagali s pomočjo Nemcev Srbi, ker Radič ne gre dol. Ako lažnjiva preroka Kirbiš in Fric dokazeta, da je kateri naš poslanec govoril ali glasoval za večje davke, dobila v uredništvu izplačanih 1000 K. Ker so naši samostojneži lagali in obrekovali glede davkov, pa jim povemo mi nekaj resnice, ki jim ne bo ljuba. Dobnik, vaš poslanec in voditelj, je večkrat, ne samo enkrat, pravil, da kmetje premalo davka plačujemo, to so pravili tudi nekateri njegovi zaupniki in pristaši. O priliki, ko se je mudila neka komisija zaradi regulacije Drave tukaj, je Dobnik rekel pred vsemi: »Mi premalo davkov plačujemo, zato je nemogoče, da bi se Drava regulirala, dokler se ne bodo davki povečali. Dobnikov svak, zloglasni učitelj Jarc, velik prijatelj Kirbiša, Frica, Šolarja itd., je tudi javno v Selovi krčmi kričal: Kmetom se predobro godi, kmetje premalo davka plačujejo, jaz jim bom davek zvišal! En samostojni kočar in mešetar mi je rekel: E, mi malo davko plačujemo, en mecelj zrnja prodam, pa je davek plačan. Glejte, ljudje božji, tako so govorili samostojni: kmetje premalo davka plačujemo. In samostojni kmetje niso nič ugovarjali, niso nastopili proti Dobniku, Jarcu itd., ampak so to mirno v žep vtaknili in s tem molkom menda pritrdjevali. To je torej resnica: naši (t. j. klerikalci) so vedno že prejšnja leta pravili, da Slovenci in zlasti še kmetje preveč davka plačujemo, vi samostojneži v Dobnikom in Jarcem pa ste zatrjevali, da premalo davkov plačujemo. In Srbi so rajši vas samostojneže poslušali, ki ste jim pravili, da kmetje premalo davka plačujemo, da je torej prav, če davke zvišajo in niso hoteli poslušati naših, ki so trdili in s številkami dokazali, da imamo mi že prevelike davke, da se torej pri nas davki ne smejo zvišati. In načrt za te nove večje davke je bil napravljen že lani, ko so se bili samostojni v vladi, ko je bil še vaš Pucelj minister. Vaš Dobnik to dobro ve! In ker ste vi samostojni hujskači govorili, da so dosedanja davki premali, so vam pač Srbi po volji storili

Januš Golec.

Dva „čudeža“.

Otrok, ki se je enkrat opek, se boji ognja, pravi nemški pregovor. Resnico tega reka smo preiskusili v dobi svetovne vojne. Kolikokrat smo videli, da so po enkratnem ranjenju postali poprej najbolj neustrašeni junaki — bojazljivci.

Koliko je bilo takih, ki so kot popolnoma zdravi ter krepki znali umetnosti, da so ostali cel čas vojne doma v zaledju in seve danes nastopajo kot najbolj goreči Jugoslovani, češ, da so videli že daleč naprej po gori Avstro-Ogrske in kedo bi se boril za komaj napol živga mrliča. Danes, ko že nekaj let zopet uživamo mir, ne moremo obsojati ne enih ne drugih, ker človek živi samo enkrat, za smrtno vojno nevarnosti pa nima vsakdo poklica, akoravno to trdijo tudi naši slovenski militaristi, ki so se med vojno skrivali za varnim zapečkom kot zajci in bi tudi danes ubrali ravno isto pot plahosti, ako bi izbruhnila kaka resna vojna nevarnost.

Kratko in malo: vsakdo ni poklican za vojaka, posebno ne za časa vojne, ko je človeško življenje vredno manj nego ene muhe. In baš radi tega od višjih oblasti vsiljenega vojaškega poklica so med vojno na vojno službovanje obsojeni poskusili vse mogoče načine prevar, samo, da bi jim ne bilo treba v strelski jarek, kjer je bil človek klavna živina.

Toliko za uvod v boljše razumevanje naslednjih dveh slučajev, ki sem ju videl sam za bivanja po bolnicah.

Mislím, da kmalu za tem, ko se je začela vojna z Italijo, je bila v Rogaški Slatini otvorjena bolnica in osobito še takozvani ortopedični zavod. V tem ortopedičnem zavodu so zdravili potom elektriziranja, masaže, zračnih kopeli itd. vse one vojne žrtve, katerim so radi ran razni telesni udje otrpeli ali ohromeli.

Vodja ortopedičnega zavoda je bil svoječasn nemški četaški poslanec in Celja dr. Negri. Bil je sicer za-

grizen Nemeč, a kot zdravnik nepristranski napram vojaštvu in posebno moštvo vseh narodnosti ga je spoštovalo in ljubilo. Bil je tudi glede ortopedije strokovnjak in je pomagal marsikomu na skozi življenje zopet rabne pete.

Jaz sem prispel v rogaško-slatinski ortopedični zavod tako že bolj proti jeseni leta 1917. Tedaj je tamkaj kar mrgolelo invalidov in to največ moštva. Največji negovaneč vseh je bil neki invalid-prostak, rodem iz Gornje-Štajerske, ki je imel obe nogi broma in so ga vozili k zdravljenju, pa tudi na sprehod v posebnem vozičku. Pred menoj je že bil tamkaj kakih 5 mesecev, a zdravljenje ni niti najmanj napredovalo. Sicer se je mož počutil dobro, ker je bil okroglo-rdečega lica, kot oglje črnih oči in tako prikupljivo kodrastih las. Ta gornještajerski invalid se je znal posebno prikupiti s svojo ljubko zunanostjo oficirskim gospem, ki so bivali tamkaj pri bolnih možeh. Dobival je iz nežnih ženskih rok cigarete, da jih je delil drugim, posebno hrano, bil je boljše oblečen — se je pač smilil nežnemu spolu, ker je bil tako luškan v obraz, mlad, sicer krepak, a čisto hrom na obe nogi. Znal je tudi svojim oboževalcem tako ganljivo pripovedovati, a strašno slikati, kako ga je na italijanski fronti nekje zagrabila mina, ga dvignila in ga vrgla daleč nazaj, kjer se je s silnim pokom razpočila, ga ni sicer ranila, a zračni pritisk ga je čisto omamilo za več tednov in ko se je prebudil iz omedlevice, so se mu vzbudili k življenju in za rabo vsi udje, samo noge ne. Bogzna kolikokrat je pravil zgodbo o vzroku ohromelosti in vsikdar ga je pri tej povesti pobožalo po licu več nežnih ženskih rok in v njegovo kapo so letele najboljše cigarete. Naš gornještajerski invalid je bil pač izmed vseh slatinskih vojni žrtev najbolj pohabljen in radi tega od vojaštva in civilistov najbolj pomilovan in se mu je postreglo pri vsaki priliki.

Jaz sem videl tega invalida v veliki dvorani ortopedičnega zavoda, kjer mu je soproga dr. Negrija lastnoročno grela noge v razgretem zraku, mu jih masirala in elektrizirala.

Za mojega bivanja na Slatini je bil ortopedični zavod na novo opremljen s čisto novimi električnimi stroji ki so bili namenjeni zdravljenju otrpelih ter kraljevih rok in nog. Za gibanje nog so montirali v dvorano posebno kolo (becikel) na treh kolesih, ki je s pomočjo električnega toka tekel v krogu po dvorani. Invalide otrpelih nog so posadili na to kolo, jim privezali stopali na oba pedala in nato spustili električno kolo v tek. Pri tej vožnji je invalid moral pregibati obe nogi in se je tako vadi in krepčal za hojo.

No, ko je bil ta zdravilni in čudežni becikel montiran, je povabil dr. Negri gornještajerskega invalida kot prvega, da se popelje po dolgem času s pomočjo elektrike po dvorani. Zdravnik mu je raztolmačil in tudi lastnoročno razkazal čudatno moč becikla, invalid je privolil in saniteži so ga posadili nanj in mu pritrdili obe stopali na pedala. Dr. Negri sam je spuščal v becikel električni tok in sicer polagoma, da se je kolo počasi premikalo in je invalid bil prisiljen komaj vidno premikati mrtve noge. Ta vožnja na električnem beciklu po tolikomesečnem čepenju v vozičku mu je očitno dobro storila, ker se je začel tako zadovoljno smehljati in nam povedal, da je bil sam svojčas kolestar. Zdravnik je spuščal v stroj vedno več toka, becikel se je vedno bolj hitro premikal in invalid je brez znakov bolečin ali nevolje vedno hitreje premikal noge. Prav naglo je že tekal stroj po dvorani, invalid se je zadovoljno vozil in zdravnik je bil že glasnega mnenja, da bo ta električni voziček edino zdravilno sredstvo za ohromelo vojno žrtev.

Ta vožnja na zdravilnem beciklu je že trpela dobrih 20 minut, invalid je bil videti vzradoščen, je bilo čisto očitno, da mu vožnja dobro stori. Ko je bil becikel v največjem teku in invalid v najbolj naglem pregibanju ohromelih nog, pa je stopil dr. Negri za moj hrbet in slišati je bil oni znani — tek — pregib električnega gumba, s katerim tok prekinemo, ali pa zopet zvezemo. V našem slučaju je pomenil — tek — ali več toka, ali prekin. Električni becikel se ni ustavil, ampak drčal v krogu mimo nas s poprejšnjo brzino in invalid

in zvišali davke, da se ne bote pritoževali, da so davki premali. Ker so nam klerikalci že dosedanja davki bili preveliki, kar so naši časniki in govorniki vedno trdili, jih nam ne bi smeli zvišati, ampak samo vam ali tistim izmed vas, ki so vedno govorili, da so davki premali. To je resnica glede davkov.

Poslanci Slovenske ljudske stranke so napeli vse sila, da bi zabranili povišanje davkov. A zakaj se jim to ni posrečilo?

1. Ker jih je premalo, samo 24, drugih poslancev pa je čez 200; toliko bi tudi samostojni morali znati računati, da je 200 več kot 24.

2. Ker Radić ni šel v Beograd; on je sicer obljubil našim, da bo šel v Beograd, a svoje obljube ni izpolnil ter ostal doma in tako omogočil, da so Srbi mogli Hrvatov in Slovencev davke povečati.

3. Pomankanje sloge med kmeti; naši poslanci so srbske kmete-poslance (krog 30) nagovarjali, naj glasujejo proti povečanju davkov, a srbski kmetje so rajši glasovali s Pašičem za večje davke. Ali so potem naši krivi, da so večji davki? Največji del krivde, da Hrvati in Slovenci krivico trpimo, pa nosijo ravno samostojni poslanci, ki so glasovali dne 28. 6. 1921 za centralistično ustavo, ki da Srbom, ki jih je štirikrat toliko kot Slovencev, vso moč v roke. Naši poslanci so predlagali avtonomijo, da bi Slovenci imeli svoje postave, ki bi si jih sami delali, sami bi slovenske zadeve upravljali, a samostojni ste bili proti temu, ste glasovali (tudi Kirbiš, poslanec s prigoljufanim mandatom) za Srbe, za ustavo, ki da vso moč Srbom v roke. Hvalili ste to ustavo kot dobro koristno za Slovence, a mi smo že takrat rekli, da bo ta ustava nesrečna za slovensko in hrvatsko ljudstvo, da nas bo izročila srbski samovolji, da nas bodo Srbi s pomočjo od samostojnih hvaljene ustave gospodarsko uničili. Vi ste nam takrat pravili, da smo srbski kmetje državni in Srbom, ker zahtevamo za Slovence enake pravice in avtonomijo, vi ste pomagali spletati bi centralistične ustave, s katerim nas sedaj Pašič tepe in nas bo tepel, dokler mu tega biča ne bomo izvil iz rok in dosegli avtonomije. Dokler ne bomo imeli avtonomije — in da je nimamo, so krivi samostojni, ki so pri ustavi proti njej delali in glasovali — bode nas Pašič vedno stiskal z velikimi in krivičnimi davki. Kako brez moči smo Slovenci, ker nas je štirikrat manj, kot Srbom, ter komaj dvajseti del vseh prebivalcev, dobro vejo tudi samostojni poslanci. Dobnika je vprašal njegov pristaš-samostojec: «Kako je kaj v Belgradu?» Dobnik mu je rekel: «Veš, najboljšje je, če je človek v Belgradu tiho. Kar Pašič reče, to se zgodi, vse drugo pa nič ne pomaga.» Zato Dobnik in Kirbiš, ki doma tako na široko odprta usta in lažeta ter obrekujeja, v Belgradu nista odprla ust, ampak lepo molčala in kimala. Pašičevi dolgi brati ter lepo glasovala za to, kar so Srbi hoteli, n. pr. za zvišane takse (kolek), carino, za trošarino (davek) pri vžigalnicah, soli, sladkorju, kavi, cigaretnem papirju, za davek na vino, da mora vinogradnik naznaniti, koliko vina pridelal, za srbsčino in cirilico v šoli, za povišanje desetka (procentov) od ena in pol na 6 odstotkov itd. To in še marsikaj drugega so «žegni» samostojne-srbske Pašič-Puceljve vlade. Najhujša nesreča za nas Slovence pa je centralistična ustava, za katero so samostojni glasovali ter jo v svoji neumnosti ali hudobiji hvalili kot največjo srečo za Slovence. Doma so kričali: proč od Srbom, v Beogradu pa so prvi prisegli kralju in Srbom, doma so obljubovali republiko, tam pa so se prilizovali kralju in Srbom, ter plesali, kakor je Pašič zvižgal. Pri tem pa so za lep «tringeld» zaplesali avtonomijo, ena-

kopravnost Slovencev, da zdaj Pašič gospodari v slovenski hiši, da nam on reže po mačehovski kruh. In taka ustava, ki daje vso oblast nad Slovence Srbom v roke, je po vaši samostojni pameti dobra, srečna in koristna. Bila je znabitorna za samostojne poslance, ki jim je prinesla lep «tringeld», a za naše ljudstvo je ona največja nesreča, kar smo mi napovedali da bo, in česar vi niste hoteli verjeti, a zdaj vsi čutimo in bomo čutili še vedno hujše. Dokler ne dobimo avtonomije, bo tako, kakor je samostojni poslanec Dobnik rekel: mi Slovenci bomo morali tiho v kotu stati (po krivdi samostojnih) in pobirati drobtinice, ki jih bode Pašič metel z vladne mize. To ste nam pripravili samostojni in demokrati s centralistično ustavo.

Mi nečemo biti pastorka v naši državi, ampak enakovredni bratje in se bomo borili s svojimi poslanci, dokler ne dosežemo avtonomije, da si bo Slovenec v svoji deželi sam postavil delal, vladal in gospodaril s svojim denarjem.

Razmerje katoličanov do države politike in do katoličanov drugih držav.

(Rezolucije V. kat. shoda).

Cerkev in država.

1. Katoličani povdarjamo, da morejo samo večno resnična načela krščanske etike nuditi zdrav in trden temelj državi in da udejstvovanje pravnega reda v državi tem načelom ne sme nasprotovati.

2. Kakor je država v smislu naših načel poklicana, da skrbi za častni blagor državljanov in zaradi tega zgolj svetne zadeve spadajo v njeno področje, prav tako je neodvisni delokrog katoliške cerkve, da skrbi za večni blagor človeštva, in zaradi tega ji nihče ne sme krati njeni pravic, da more svobodno vršiti svoje božje poslanstvo.

3. Glede vseh cerkvi in državi skupnih (mešanih) zadev (zakon, šola, imovinsko vprašanje itd.) želimo, da se v zajednem interesu cerkve in države urede v iskrenem sporazumu obeh.

4. Ugotavljamo, da takozvani kancelparagraf, ki ga uvaža vidovdanska ustava (čl. 12 alinea 7), nasprotuje ustavno zajamčeni samostojnosti veroizpovedovanj v urejanju njihovih notranjih verskih poslov, ustavno zajamčenemu svobodnemu izvrševanju bogoslužja in enakosti vseh državljanov pred zakonom (čl. 4). Zaradi tega, in pa ker se s to določbo ustave skuša uveljaviti policijsko nadzorovanje cerkve v njenem lastnem delokrogu, protestiramo proti njej in zahtevamo, da se ta določba ne izvede, temveč se iz ustave črta. Odklanjamo določbe členov 394—398 načrta kazenskega zakonika, ker nasprotujejo kazenskemu pravu in so krivične.

5. Protestiramo proti vsaki omejitvi svobodnega obhajanja katoličanov s sveto stolico in zahtevamo, da se načelo svobodnega obhajanja tudi ustavno prizna in zajamči.

6. Zasedanje škofij, župnij in drugih cerkvenih služb bodi načeloma popolnoma cerkvi prepuščeno.

7. Ugovarjamo proti krivičnemu zapostavljanju katoliške cerkve in katoliške duhovščine v gnotnem oziru od strani države ter zahtevamo, da se povsod iz-

vaja v ustavi odrejeno načelo sorazmernega podpiranja vseh veroizpovedovanj.

Politično udejstvovanje katoličanov.

1. Ker država svoje kulturno-socialne naloge brez sodelovanja etično-socialnih sil krščanstva ne more uspešno vršiti in ker v današnjih razmerah zgolj kulturno udejstvovanje katoličanov za uveljavljanje katoliških načel v družbi in državi ne zadostuje, zato se katoličani dolžni, udejstvovati se tudi v političnem življenju v smislu načel katoliške cerkve.

2. Vsaka politična stranka, ki hoče zastopati kršč. načela, mora:

a) temeljiti na solidarnosti vseh stanov, odklanjati slojni in razredni boj in boriti se za človeško in politično svobodo ter socialno in gospodarsko pravičnost ureditev cele človeške družbe in vseh njenih slojev in vseh njenih slojev in stanov;

b) v prosvetnem oziru čuvati naravne pravice staršev, družine in cerkve do šole;

c) odklanjamo načelo močnejšega in sile ter zasledovati politiko miru in sporazuma.

3. Krščanska politična stranka mora na političnem torišču sodelovati z vsemi strankami, ki se strinjajo v gospodarskem in socialnem programu ter stoje v etičnih vprašanjih vsaj na stališču naravnega prava. S strankami, ki po svojem programu versko-etična načela odklanjajo, sodeluje le v slučaju, ko gre za dobrobit skupnosti, s pridržkom, da se ne žali cerkev in se v verskem oziru nič ne poslabša; podlago sodelovanja morajo pa tvoriti vsaj one določbe in cilji prirodne pravosti, katere priznava i pamet i krščanstvo.

Mednarodni stiki med katoličani.

1. Slovenci, zbrani na V. katoliškem shodu izjavljajo, da ne morejo pozabiti, kaj se je zgodilo s slovenskim narodom ob sklepanju mirovnihih pogodb; v zlažbo so jim le besede Benedikta XV., «da narod ne umirajo».

2. Upoštevajoč dejstva, ki jih je sila ustvarila, apelira katoliški shod na katoličane onih držav, katerim so naši bratje politično pridruženi, posebno na katoličane nemškega in italijanskega naroda, naj se zavamejo z vsemi silami za to, da se priznajo našim bratom v verskem, narodnostnem in kulturnem oziru tiste pravice, ki jih uživajo sami in da se postopa proti našim bratom na način, ki ustreza ne le ideji krščanstva, ampak že elementarnim zahtevam pravičnosti.

3. Zato mora katoliški shod z globoko bolečino ugotoviti, da so se proti Slovincem-katoličanom, ki so prišli po mirovnihih pogodbah po tuje države, izvršili premnogi čini krivice in da sega to nasilje celo v cerkev.

Javno označuje katoliški shod kot tako krivico na primer:

a) da se Slovincem odvzemajo pridige in pesmi v slovenskem jeziku v cerkvi.

b) Da se slovenski duhovniki odpustajo in izganjajo, ker slučajno niso bili rojeni v tamošnjem ozemlju, dasi tamkaj desetletja delujejo med našim ljudstvom.

c) Da se v slovenske vasi pošiljajo duhovniki, ki ljudstva ne razumejo.

d) Da so se slovenski kapucini izgnani iz Gorke, kjer so stoletja dušnopastirsko službovali v največje zadovoljnost slovenskega in italijanskega prebivalstva ter bili po svoji požrtvovalnosti in plemeniti nepristranosti povsod priljubljeni.

je pregibal noge kot pravcati in na videz zdravi kolesar. Zdravnik se je zadovoljno smehljaj uspehu, gledal radostno bečiklista, kimal in rekel: «Jörgl, za danes dosti, se boš preveč utrudil, pa se boš še jutri vozil.» Nagovorjeni je pogledal zdravnika, bečikel se je ustavil, a invalid je prebledel kot stena. . . . Zdravnik je pa zaupil: «Sedaj pa le dol in ven!»

Vsi gledalci te zdravilne vožnje smo ostrmeli — invalid je stopil s kolesa na svoje noge — stal ravno — a bled kot stena in vsi smo gledali doktorja čudodelnika, ki je tako na mah ozdravil sicer neozdravljivega bolnika. Zdravnik je prijel bolnika za roko, ga peljal do vrat, ga porinil preko praga in naenkrat so ga zagledale pred dvorano njegove oboževalke, ki so že čakale nanj s cigaretami in — stopal je ta ubogi Jörgl na lastnih nogah — šel je počasi in bled, da se je skoro opotekal, a šel je sam in brez tuje pomoči. Vse je bilo osuplo in kot očarano od nenavadnega presenečanja ter gledale za počasi odhajajočim invalidom — dr. Negri pa se je smejal in pripomnil glasno: «Sedaj sem pa zopet enkrat razkrinkal enega goljufa, ki je vodil zdravnike, strežnike in celo javnost več nego eno celo leto za nos.»

Doktorji smo slišali, gledali za do pred trenutki neozdravljivim in največjega pomilovanja vrednim invalidom — počasi se nam je vračala zavest, da ne stojimo pred neprodno kopreno čudežnega ozdravljenja, ampak pred odkritjem in razkrinkanjem navadnega goljufa, ki je skozi dobro leto tako dobro igral ulogo popolnega invalida in dosmrtno življenjske nesreče, a je bil bolj zdrav kot mi vsi z doktorjem vred.

Nato nam je razložil zdravnik, da je imel našega ljubčka Jörgla že dolgo na sumu, da je goljuf, a te sume ni zaupal nobenemu, ampak je hotel tega pretkanca razkrinkati tako, da krinke bolezni ne bo mogel več porabiti. Zvalil ga je na električni bečikel, pognal stroj v tek potom toka, tok prekinil, a vožnja se je Jörglu tako priljubila, da je sicer težko in trokolesno kolo gonil sam, ne zavečajoč se, kaj da dela in da si vleče raz seboj sam krinke navidezno neozdravljive bolezni. Še le tedaj, ko mu je zaklical zdravnik, da ima dovolj, je po-

stal, pa se je tudi zavedel, da je ujet — in zrel za fronto in za doživljanj z mimo.

Čisto zdravega, krepkega, lepo zraslega, črnookega in kodrastolasega Jörgla so še tistega dne odposlali h kadru, a kako je bilo z njim pozneje, ne vem. Ako se je srečno vrnil iz fronte, kamor je gotovo prišel, se še gotovo danes norčuje po Gornjem Stajerskem iz zdravnikov in javnosti, katero je farbal kot priprost infanterist v civilu pa navaden gornještajerski gozdni paznik in drvar.

Iz Rogaške Slatine so me poslali v Gradec na super-arbitracijo, kjer so mi natančno pretipali in preiskali vse ude in živce. Med drugim sem moral tudi v garnizijsko bolnico, da mi preišče vseučilišni profesor in štabni zdravnik dr. Barnik ušesa, ker sem imel strel skozi glavo. Ko sem prišel pred vrata, ki so nosile napis: dr. Barnik, je čakalo tamkaj vse polno moštva raznih polkov, ki so imeli pri zdravniku gotovo isti opravke kot jaz. Čakal sem precej dolgo, da so me spustili skozi vrata in sicer skupno s četovodjo od 87. pp.

Dr. Barnik vam je velike, močne postave, hudega pogleda in profesorsko zadrezastega obnašanja in glasu. Takoj na prvi pogled je bilo uganiti: s tem gospodom bi ne bilo dobro črešenj jesti, ako bi se ga razljutilo.

No, ko sva vstopila, nas je premeril od pet do glave, meni pokazal, naj se vsedem, četovodji pa odvzel listek in čital. Listek je odložil, položil vojaku obe ogromni roki na rami in kričaje vprašal: «Ali res nič ne slišite?» Na svoje gromče vprašanje ni dobil nobenega odgovora — četovodja je bil gluh kot kanon. Zdravnik je prijel gluhaka za roko in šla sta v temno kamrico, kjer je prižgal električno svetliko, si nataknil na čelo ogledalo, svetil četovodji v ušesa in skozi nos in le enkrat zamrmral: «Pfui Teufel!»

Ko mu je presvetil ušesa ter nos, ga je pripeljal zopet za roko iz kamrice, ga posadil na stol, potegnil iz predala neke vilice, trčil z njimi ob stol, jih položil na glavo četovodji in nekaj mrmljal. Nato se je vstopil pred bolnika, zasedil vanj svoj pogled, prekril roko na hrbtu

tu in zatulil: «Sedaj pa ponovite za menoj, ker bom za- rekel!»

Oddalžil se je od sedečega četovodje kakih 10 korakov in še zame komaj slišno izrekel v nemščini: «Prokleti!» Četovodja se ni ponovil, ker ni slišal. Zdravnik je stopil še en korak bliže in ponovil isto besedo, a še bolj glasno — bolnik je molčal. Zdravnik je stopal vedno bliže, kričal svojega «Prokleti!» vedno glasneje, a ko je bil tik pred sedečim invalidom, je zaupil iz celega grla: «Tri prokleti goljufi!» Prijel ga je z obema rokama za ušesa, ga dvignil v zrak in ga zalučal proti vratom z opazko:

«Če že misliš goljufati, pa bi mi bil povedal pred preiskavo!»

Ubogi četovodja je priletel z vso silo v naročje nimitnemu korporalu, ki je stražil vrata in ga je potlačil:

«Kaj ne, dragi kolega, sedaj pa slišiš!»

Zrtev zdravniške preiskave se je pobral, dr. Barnik je nekaj pisal in nato rekel: «Ako mi priznaš, da si goljuf, te ne bom pustil zapreti, sicer pa.» Četovodja je priklimal in zdravnik je rekel: «Torej pri Grodeku si dobil strel skozi glavo, si pa sedaj zdrav in dobro slišiš na obe ušesi, si goljufal zdravnike od leta 1914 do danes, a tudi jaz te ne bom poslal na fronto, ker si sieben- undahciger.»

Četovodji se je vrnila na lice kri, poljubil je zdravniku roko in stopical po prstih mimo korporala pri vratih, ki ga je le še podražil: «Pri dr. Barniku gluhi zopet slišijo . . .»

Bivši gluhi četovodja je danes imovit gospod, se večkrat srečava in se vsakokrat nasmeheva, ker se spominja na strogega, a dobrosrčnega dr. Barnika, ki je imel tako naglouchinkujoč lek proti popolni gluhoti.

Da, da, za časa nesrečne svetovne vojne so se dogodila bogzna kolikokrat trenutno čudežna ozdravljenja iz najtežjih slučajev hromosti ter drugih bolezni, a ne na veselje, ampak prebriske čelosti takoj za fronto sponorniki ozdravljenosti.

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Beograjska vlada se največ bavi z bivanjem Radića v inozemstvu in pa s tem, kako bi se obznanje daleč odpravilo na Hrvaško. Upanje na neko novo hrvaško stranko, ki bi Hrvatje pokorila Beogradu, je upadlo, zato pa sedaj beograjski vladni in zlasti še demokratski listi varajo javnost z vestmi, da je avtonomistična ali proticentralistična opozicija popolnoma razpadla. To je in ostane pobožna želja. Vladni krogi naglašajo, da bo najprej Radić obtožen in v odsotnosti obsojen radi veleizdaje, da je Pašić z vsemi temi koraki zadovoljen, da pa hoče, naj se še nekaj časa počaka. Izjemnega zakona še ne mislijo proglasiti nad celo hrvaško seljaško stranko. Hrvatski listi odgovarjajo na vse to, da kažejo vse take grožnje veliko vznemirjenost vlade in pa nepoznanja merodajnih činiteljev glede pravnih določil, ki še vedno veljajo za Hrvaško. Opozarjajo vlado na to, da je Avstrija hrvaške begunce sicer zasledovala, da je zaplenila njih premoženje, a jih ni obtoževala veleizdaje, ker na Hrvaškem ne more biti nihče sojen v odsotnosti. Vidi se, da bi v Beogradu na vsak način radi izzvali nemire na Hrvaškem. V razne kraje so začeli pošiljati takozvane «leteče oddelke». To so močne žandarjske patrulje, ki iščejo vojaške begunce in pa orožje, občine jih pa morajo izdržavati. V teh oddelkih so po veliki večini žandarjski novinci, ki se silno oblastno in nezakonito vedejo med ljudmi, če bi pa došlo do nemirov in spopadov, bi pa vlada rekla: glejte puntarje in Hrvatje bi postavila izven zakona. Vodstvo seljaške stranke je izdalo oklic na ljudstvo, naj se zadrži mirno ter se ne da izzivati.

Ko se na eni strani iz političnih razlogov tako neti nemir, je po Vojvodini in po čisto srbskih krajih javna varnost skoraj pri kraju in bijejo se boji med Orjuno in med srbskimi fašisti, nazvanimi «Srnao». V Novem Sadu in okolici n. pr. je na obeh straneh par mrtvih in še več ranjenih in zaporu so teh izgreznikov tako prenapolnjeni, da ne vedo več, kam z njimi. V južni Srbiji so pa še od občinskih volitev sem boji med Srbi in muslimani in v Beograd prihajajo poročila, da se hočejo množične muslimanske družine izseliti v Turčijo in Albanijo.

Notranjo politiko, ki rodi take sadove, pa spremlja tudi zelo slaba zunanja politika in to se vidi zlasti sedaj, ko je reško vprašanje doseglo svoj usodni vrhunec. Rapalska pogodba je dala Reki samostojnost, nam je pa pripoznala Baroš in Delto, in ko so italijanski fašisti navalili na Reko ter ji vzeli samostojnost, se tedanja radikalno-demokratska vlada v Beogradu za to ni brigala. Ničesar ni storila, da se izvede mednarodno določilo, ki je zlasti za nas Slovence in Hrvatje velike važnosti in pomena. Italijani je to ohrabilo in tako so sedaj Jugoslaviji nastavili nož na vrat: ali pusti, da skupna komisija, v kateri so pa seveda oni prvi in glavni, za dolgo dobo let upravlja z Reko, Barošem in Delto, ali pa da Italijani to sami zasedejo. Eno in drugo hočejo Italijani že s 1. septembrom in kakor vse kaže, je Reka izgubljena. Naša vlada je prvič zamudila pristop do mednarodnega razsodišča, ker je predaleč in predolgo popuščala pred Italijo in drugič se očitno vidi, da ji ni za to, da bi s tem malim, kar daje rapalska pogodba, pridobila hrvaško in slovensko narodno gospodarstvo pred srbskim, ki nima Skadra in ki je tudi glede solunskega pristanišča napram Grkom še vedno na slabem. V reškem vprašanju se dobro vidi, kako slabo je za jugoslovansko državo, ker Hrvatji in Slovenci v njej nimajo prave veljave. Sedaj zopet poročajo nekaj iz Beograda o sporazumu v reškem vprašanju, pa to gotovo ne bo ugodno, ker sami vladni ljudje v Beogradu o sporazumu ničesar ne vedo ter si ne morejo misliti, kako bi se kaj ugodnega sporazumelo ali sprejelo brez hitrega obvestila vlade. Pašić se je odstranil, da lahko vso krivdno zavrne na druge in v Zagrebu že razglašajo poštna direkcija, da se ne sme več pisati «Reka», temveč samo «Fiume». — To so značilne okolnosti «sporazuma».

S 1. septembrom se je kar čez noč prevzela južna železnica v državno upravo. Vlada je brez parlamenta izvedla rimsko pogodbo o prevzemu južne železnice. Ta korak je prenaglen in vznemirjen, je na eni strani železniško oseboje radi nestalnosti, na drugi pa pridobitveni krogi, ki imajo slabe izkušnje z državno železniško upravo.

Jesensko parlamentarno delo se prične prihodnji teden. Za ponedeljek, dne 10. t. m., je sklican finančni odbor. Obravnaval bo kot prvo točko izpremembe zakona o taksah. Kakor znano, predlaga finančni minister velike izpremembe, ki naj po njegovi izjavi prinesejo državi blagajni okroglo 100 milijonov dinarjev novih dohodkov. Naši zastopniki so ugotovili, da bi bil finančni uspeh okroglo 450—500 milijonov dinarjev. Gotovo bo prišlo pri zakonu o taksah do ostrih spopadov, kajti tako fiskalnih taks, kakor jih predlaga finančni minister, ne moremo sprejeti.

VOJNA NEVARNOST GRŠKO-ITALIJANSKEGA SPORA.

Umor italijanske vojaške komisije, ki je vršila razmejitve med Grčijo in Albanijo. — Atentat se je izvršil dne 27. avgusta na cesti, ki pelje iz Janine na Santi Quaranta, in sicer v bližini grškega obmejnega mesteca Kokadia. Cesta pelje tam skozi velik gozd. Nekaj minut po odhodu albanskega delegata, ki se je peljal prvi naprej, so položili neznani ljudje preko ceste deblo, vsled česar se je moral ustaviti avtomobil, v katerem se je vozila italijanska delegacija. V trenutku, ko je avtomobil obstal, so padli prvi strelji. V bližini se nahajajoča grš-

ka straža je slišala 30—40 strelcev. Zvečer so šele našli enega mrtveca v avtomobilu, štiri pa ob cesti. Mrliči niso bili izropani in tako se sklepa, da je bil napad političnega značaja. Ker so grški listi zadnji čas ostro pisali proti Italiji, je italijanska vlada Grčiji pripisala vso krivdo in odgovornost ter ji poslala ostre zahteve po zadoščenju in odškodnini z rokom od 5 dni. Italijanske zahteve so podobne avstrijskim Srbiji leta 1914 povodom umora prestolonaslednika v Sarajevu.

Grška poslanim zahtevam ni mogla ugoditi in Italija je začela izvajati svoje grožnje — vojaški pohod na grške otoke, v prvi vrsti na Krk. Otok Krk je bil ob zasledbi bombardiran. Porušeno je policijsko in šolsko poslopje, 15 Grkov je ubitih, Italijani pravijo, da so bombardirali otok radi grškega odpora, grška poročila pa trdijo, da ni bilo nobenega povoda za obstreljevanje.

Grčija je prosila Društvo narodov za posredovanje, angleški in švedski delegat sta v svetu Društva narodov odločno zastopala mnenje, da spada grško-italijanski spor pred Društvo narodov, dočim je italijanski delegat Salandra to tajil. Francoski delegat ni podal nobene izjave.

Stvarno stoji angleško javno mnenje na stališču, da je Italija z zasedbo Krfa kršila pogodbo iz leta 1863, v kateri so Anglija, Francija in Rusija, ko je Anglija Krk izročila Grčiji, jamčile večno neodvisnost tega otoka, ki tvori ključ k Jadranskemu morju. Vendar pa Italija na to lahko odgovori, da te pogodbe ni podpisala in ni priznala. Pač pa se Italija lahko obdolži, da je kršila § 12 in 13 pogodbe Društva narodov, ki obvezuje včlanjene države, da svoje medsebojne spore predložijo Društvu narodov, preden začne vojsko. Toda tudi ta 2. paragraf sta preveč nejasna, ker ne izključujeta represalij, zasedbo Krfa pa Italija predstavlja kot golo kazensko sredstvo. Na vsak način pa je javno mnenje Evrope proti Italiji, ki je bombardirala popolnoma neoboroženo mesto in s svojim postopanjem ogrožala ravnovesje v Sredozemskem morju, mir na Balkanu ter mir v Evropi sploh. Kar se tiče jugoslovanske vlade, izjavljajo «Novosti», da želi naša vlada ostati popolnoma nepristranska, pa da tudi ne prevzame nobenega posredovanja. Angleška vlada je poslala svoje malleško vojno brodovje v grške vode. Nepojasnjeno je stališče Francije.

POTRES NA JAPONSKEM.

V soboto, dne 1. septembra t. l., je zadela Japonsko, to najbolj kulturno državo Daljnega Vzhoda, nesreča, kakor je ne pomni menda človeška zgodovina od vesoljnega potopa naprej. Grozen potres je v par minutah uničil par največjih mest, v par minutah je izgubilo življenje nad 250.000 ljudi. Potres je bil tako silen, da so ga zaznamovali aparati na vseh potresnih opazovalnicah na zemlji. Prvi potresni sunek se je začutil zjutraj okrog 4. ure. Potem pa se je zemlja tresla neprenehoma par ur. Najmočnejše je potres divjal med mestom Jokohama in glavnim mestom države, Tokijem, tam kjer se nahaja ugasli ognjenik Fuji. Mesto Jokohama, ki je največje in najvažnejše pristanišče Japonske, je bilo uničeno v šestih minutah. To mesto je popolnoma novega izvora ter sezdano povsem po evropskem vzorcu. Prebivalcev ima okrog pol milijona. Pred 50 leti je na tem mestu še stalo priprosta ribiška vas, toda vstrajnost in podjetnost Japoncev jo je pozdignila do enega izmed prvih mest v državi. Zlasti lepo je bilo urejeno pristanišče, ki je bilo po 10letnem delu dograjeno leta 1912. Prizori v mestu med potresom so bili strašni. Na tisoče ljudi je ležalo mrtvih in ranjenih pod ruševinami, katere je zajel požar. Drugi so bežali po ulicah, ne vedoč, kam naj se rešijo. Največ ljudi je pobegnilo na parnike, ladje in čolne, ki so stali v pristanišču; mislili so, da bodo na morju varni. Toda potres je razburkal morske valove, da so razbili mnogo ladij. Velikanski valovi so se razlili po obrežju, uničujoč pod seboj vse, kar je še ostalo od potresa ohranjenega. Potem pa je začel liti dež, ki je sicer pogasil požar v mestu, toda ljudje, ki so se rešili, so bili brez vsakega zavetja, ker je tudi v okolici vse razrušeno ter so bili več dni izpostavljeni dežju in mrazu na prostem, tako da jih je mnogo umrlo, mnogi pa so si vsled obupa sami končali življenje.

Še hujšo nesrečo pa je potres povzročil v Tokiju, ki je največje in glavno mesto Japonske. Tokijo šteje okrog dva in pol milijona prebivalcev ter se razprostira na velikanskem prostoru 1900 kvadratnih kilometrov. Veliko površino zavzemajo vrtovi in krasni parki, ki obdajajo skoro vsako hišo. Poslopja v Tokiju so skoro vsa japonskega značaja ter lesena. Žato pa se je lahko tako hitro razširil požar, ki je v par urah objel celo mesto. Zgorela je tudi cesarska palača, cesarska rodbina pa se je z največjo težavo rešila. Potres je v okolici 100 km okrog Tokija uničil vsa poslopja, razdril železniške proge ter brzovjavne in telefonske napeljave. Vlaki, ki so vozili na progi, so se vsled potresa prevrnili ter je mnogo ljudi pri tem našlo smrt.

V kraje, ki jih je obiskala ta grozna nesreča, prihaja od vseh strani pomoč. Tudi iz inozemstva, zlasti iz Amerike, je prispelo vojno brodovje ter vojakji pomagajo reševati, kar se še sploh da rešiti. Položaj cele države je po tej katastrofi silno težaven. V okolici Tokija in Jokohame so se nahajale tudi najvažnejše tovarne, ki so tudi uničene, tako da je celo gospodarsko življenje japonske države za več let uničeno.

Naši poslanci med ljudstvom.

Shodi naših poslancev: Dne 8. septembra: 1. Sv. Križ nad Mariborom (po sv. maši v društvenih prostorih — posl. Žebot. 2. Sv. Primož na Pohorju (po rani sv. opravilu pri cerkvi) in Kamen pri Vuzenici (po pozni sv. maši pri cerkvi — na obeh shodih go-

vori poslanec Pušenjak). 3. Sv. Bolfenk pri Središču (po rani službi božji pri cerkvi) in v Središču (popoldne v Katoliškem domu — na obeh shodih govori poslanec Bedjanič in Vesenjaj). Dne 9. septembra: 1. Velika Nedelja (po rani sveti maši pred cerkvijo — govori poslanec gospoda Bedjanič in Vesenjaj). 2. Makole (po rani sv. maši v Društvenem domu) in Studenice pri Poljčanah (po večernicah — na obeh shodih govori poslanec Falež). 3. Jurklošter (po sv. maši pri cerkvi — poslanec Kugovnik). 4. Remšnik (po prvi sv. maši pri cerkvi — posl. Pušenjak). 5. Sv. Jurij ob Pesnici (po rani sv. maši v društvenih prostorih) in Gornja Sv. Kungota (v cerkveni hiši gospodarsko zborovanje — na obeh shodih govori poslanec Žebot). Dne 16. septembra: 1. Sv. Jurij ob Ščavnici (po rani sv. maši v župnišču — poslanec dr. Hohnjec). 2. Sv. Tomaž pri Ormožu (po rani sv. maši pri cerkvi — poslanec Bedjanič). 3. Sv. Venčesl (ob 7. uri po rani sv. maši) in Slov. Bistrica ob 11. uri po pozni sv. opravilu — na obeh shodih govori poslanec Falež. 4. Kotlje (po sveti maši — poslanec Kugovnik). 5. Olimje (po sv. maši v gostilni Kos) in v Imenem (popoldne v gostilni Pajk — na obeh shodih govori poslanec Vrečko).

Shodi narodnega poslanca Krajca. Dne 8. septembra: Videm (po rani sv. maši in po pozni sv. maši v Zdolah pri Vidmu. Dne 9. septembra: Braslovce (po rani sv. maši in popoldne v Polzeli, Dne 16. septembra: Sv. Jurij ob južni železnici po rani sv. maši in popoldne v Celju.

Poslanec dr. Hohnjec je v nedeljo, dne 2. septembra, poročal svojim volilem pri Sv. Križu pri Ljutomeru. V jako velikem številu zbranim poslušalcem je govornik pojasnjeval vzroke, ki so dovedli do sedanjega nepovoljnega stanja v naši državi. Zli nasledki centralistične ustave in centralistične uprave se množijo od dne do dne ter kažejo v jasni luči one slovenske stranke, ki so slovensko ljudstvo ukovale v spone centralizma. Kakšno nesrečo so na naš narod spravili in kakšen zločin nad njim storili slovenski samostojneži in demokratje, ki so glasovali za centralizem, in slov. socialni demokratje, ki so ga odobraval, ter ga še odobraval, dokaz za to so vsi oni slabi zakoni, ki jih kuje centralizirana zakonodajna kovačnica v Beogradu. Naši poslanci so se tem zakonom, ki so vzbudili nevoljo med našim ljudstvom, na vso moč protivil, pa so bili preglasovani od vladinih strank: od radikalov, Turkov in Nemcev. Govornik je nato razpravljaj o revizionističnem bloku, o njegovem postanku, namenu in pomenu v notranji politiki naše države, o položaju, ki ga je v bloku in tudi v državi ustvarilo potovanje Radića v tujino. Pojasnil je tudi, kolike vrednosti so tiste vesti, ki se zadnji čas širijo v javnosti o nekakih pogajanjih naše stranke z radikalskimi voditelji in celo o vstopu naše stranke v vlado. Končno je izjavil, da naša stranka od svojega programa in od borbe za istinito avtonomijo Slovenije ne odstopi. Predsedujoči župan Stuhec je predložil, naj zbor volilcev izreče poslancu Ljutomerskega okraja in vsem poslancem Jugoslovanskega kluba popolno zaupanje in priznanje za dosedanje delo. Predlog je bil enoglasno sprejet. Sprejeta je tudi bila resolucija zoper ukinitenje jesenskih šolskih počitnic na deželi in za zopetno uvedenje jesenskih počitnic.

Tedenske novice.

Duhovniške in cerkvene vesti. Emil Čašelj, bivši župnik in tržaški škofiji, je postavljen za provizorja v Žičah; novomašnik Jožef Bezjak je nastavljen kot II. kaplan pri Sv. Juriju ob južni žel., kjer je Blaž Brdnik postavljen za I. kaplana; potem Peter Kovačič kot II. kaplan pri Sv. Križu na Slatini in Matija Neudauer na Gornji Polzavi; Stefan Stiper je postavljen od Sv. Martina na Paki na Ljubno, Janez Kljun iz Rečice k Sv. Ilju pod Turjakom, Jožef Dušič iz Marenberga na Rečico, Janez Ogulin iz Jarenine v Marenberg, Jakob Bohak iz Braslovč v Jarenino in Alojzij Vrhnjak iz Ljubnega v Braslovč. Martin Erhatic je postavljen za provizorja pri Sv. Jakobu v Slov. gor. in Vladimir Cepuder za pomožnega duhovnika na Razboru. — Župnijski izpit so napravili sledeči č. gg. kaplani: Arlič Drago Brežice, Avšič Martin Mozirje, Čepin Martin Stranice, Hrastelj Franc Dobrna, Jazbinšek Franc vojaški kurat, Slander Makso Rajhenburg in Zadravec Matija Ljutomer. — V pokoj je stopil č. g. I. Kapler, župnik pri Sv. Jakobu v Slov. gor. Naseli se v Rušah pri Mariboru. — Sv. birma b oše v Novicerkvi dne 9., v Vojniku dne 10., v Vitanju dne 11. in na Dobrni dne 12. septembra t. l. — Na Bočni bo dne 8. septembra prej posvečenje cerkve in zvonov.

Ne pozabite naših dijakov v Mariboru, ki si radi draginje ne bodo mogli plačati večerje. Večerjo jim bo oskrbela «Dijaška večerja». Prosimo pa prijatelje dijakov, da prispevajo, kakor lani za Dijaško večerjo denar ali živila. Nabrani darovi se pošiljajo na naslov: Dijaška večerja v Mariboru, Cirilova tiskarna. Dr. Jerovšek, t. č. predsednik.

Kupujte za šole in sicer za ljudske, meščanske in srednje šole vse knjige in vse šolske potrebščine v prodajalni Cirilove tiskarne, kjer bode ceno in dobro postreženi. Ta trgovina se vsakomur najtopleje priporoča.

Vse krajevne odbore SLS, ki še niso poslali naslovov zaupnikov, kakor smo jih zahtevali v okrožnici z dne 13. avgusta, pozivamo, da nam takoj pošljejo imena in natančne naslove zaupnikov. Koliko zaupnikov vsaka posamezna organizacija voli, smo navedli v okrožnici. — Tajništvo SLS v Mariboru, Tiskarna sv. Cirila.

Našim županom! Naša stranka je na željo županov in odborikov založila tiskovine za sezname obvezancev za kuluk, katere morajo župani sestaviti v treh izvidih. Pozivamo gg. župane, ki se seznamov niso sestavili, da si tiskovine takoj naročijo pri tajništvu SLS v Mariboru, Tiskarna Sv. Cirila. Stanejo po 1 D.

Mariborske novice. V Mariboru stavka delavstvo v delavnici južne železnice. Stavka nad 1500 delavcev, ki zahtevajo povišanje plač. V predilnici in tkalnici trdke Doctor in drug stavka 500 delavcev in delavk, ki tudi zahtevajo povišanje plač in zboljšanje nezdavih razmer v tovarni. Mariborski Orli se pridno pripravljajo na prireditev, ki se bo vršila ob priliki blagoslovitve nove orlovске zastave.

Orlovska prireditev v St. Ilju v Slov. gor. Kdor se ne spominja, kako prijetno nas je leta 1920 povodom desetletnice Društvenega doma razveselila naša mladina s svojim telovadnim nastopom? Letos se je naš telovadni odsek zopet poživil in vztrajno telovadilo krepki naši Orli vsako nedeljo in praznik popoldne, imajo pa tudi svoje poučne sestanke. Da pokažejo uspehe svojega dela, nastopijo z brati iz Maribora in Jarenine v nedeljo, dne 16. t. m. po večernicah v javni telovadbi na prostoru poleg Slovenskega doma. Vse prijatelje naše mladine vabimo prav prisrčno, da se te lepe prireditve množično udeležijo in tako izrazi priznanje in da spodbude pošteni fantom za nadaljnje delo. Po telovadbi bo na istem prostoru kratka, domača zabava. Sodeluje godba Katoliške omladine iz Maribora. Natančni spored bo v prihodnji številki «Slov. Gospodarja». Na veselo svidenje dne 16. t. m. v St. Ilju.

Tudi k naši žandarmeriji bi se radi vsilili. Žandarmerija v Sloveniji je bila doslej tako srečna, da je imela same slovenske oficirje kot komandante. In res mi Slovenci po prevratu nismo imeli doslej vzroka, da bi se bili lahko pritoževali radi nasilnosti žandarjev, kakor je to n. pr. na Hrvaškem, v Srbiji, Bosni in Črnigori, kjer pašujejo sami srbijanski orožniški oficirji in srbijansko orožništvo. Slovenija se vedno bolj dopade na šim južnim bratom in na vsak način se skušajo s časom vrniti ter vsiliti na vsa važnejša mesta, ker jim to dovoljuje nesrečni centralizem. Pri redni vojski že nimamo skoro niti ednega višjega oficirja, ki bi bil Hrvat ali Slovenec, ampak so že na vseh višjih mestih samo čistokrvni Srbijanci. Sedaj so jim zadišala tudi mesta komandantov žandarmerijskih čet v Sloveniji. Časopisje poroča, da je že brzojavnim potom vpokojenih 50 žandarmerijskih oficirjev Slovencev ter Hrvatov. Kedo bo zasedel njihova mesta, je jasno kot beli dan. Ako bodo slovenske žandarje komandirali srbijanski častniki, potem bodo bežali slovenski orožniki iz službe in kmalu bomo imeli čisto srbijansko žandarmerijo in potem šele bomo čutili na hrbtu ter plečih, kako zlo so nam nakopali samostojni in demokratje, ki so nas potem vidovdanske ustave prodali vsestranskemu izrabljanju beograjskega centralizma.

Bombni napad na električno centralo v Trbovljah. V četrtkovni noči prejšnjega tedna je iz doslej nepojasnjenih vzrokov nekdo podložil bombo trboveljski električni centrali. Eksplozija bombe na srečo ni tirjala niti ene smrtno človeške žrtve. V prostorih za kotle se je razpočila pod enim kotlom dinamična bomba, katere drobci so težko poškodovali službo vrščega nadzornika Stepišnika. Nadalje je razbil zračni pritisk okna na hišah v okolici ter poškodoval strehe elektrarne. Krivdo bombnega napada so seveda takoj zvalili na rudarsko delavstvo, ki že stavka dalje časa radi premalenkosti plač. V očigled temu nedokazanemu osumljenju pa je izjavilo stavkujoče delavstvo sledeče: Združeni trboveljski delavci obsojajo napad in zahtevajo tozadevno najstrožjo preiskavo. Delavstvo zanika možnost, da bi bil izvršen napad od strani stavkujočih rudarjev, ker je bila električna centrala, v kateri je bilo zaposlenih 20 delavcev, noč in dan zastražena od orožništva. Preiskava še ni dognala krivcev napada, ki bi bil, ako bi bil uspel v polnem obsegu, grozna nesreča za cel trboveljski premočkop.

Lepa cerkvena slovesnost pri Sv. Barbari v Haložah. Pri nas se je zadnjo nedeljo vršila slavnost, kakršne še doslej barbarska župnija ni doživela. Vršilo se je blagoslovljenje treh novih bronastih zvonov po gospodu knezoškofu za župnijsko cerkev. Že od četrtega naprej so nam topiči naznanjali to slavnost. V petek popoldne smo zvonove ob spremstvu 17 vozov belo oblečenih deklet prepeljali od postaje Moškanjci skozi marjetško župnijo, kjer so veličastno pozdravili ondodni zvonovi še ne blagoslovljene bronaste tovariše, čez borjski most k Sv. Barbari. V soboto zvečer se je prijel prišel mostki posvetitelj v nam v spremstvu jahačev. Iskreno so ga pozdravili gospod župnik, šolska mladina, obojna Marijina družba in domači gospod župan. V nedeljo pa je došlo ljudstva, da se je vse trlo. Vse haloške župnije so bile zastopane, pa tudi spodnje Ptujsko polje in hrvaško Zagorje. Gospod knezoškof je izvršil globoko pomembne cerkvene obrede ob asistenci 8 duhovnikov. Nato je nam v globoko zamišljeni pridigi razložil namen cerkvenih zvonov na podlagi ljubke pesmi Blaža Potočnika «Zvonikarjeva». Pridigi je sledila sveta maša gospoda knezoškofa. Cerkevna slavnost se je končala ob pol 12. uri. Sedaj so se pa začeli izvonovi dvigati, ob navzočnosti tisočglave množice v krasni visoki, barbarski zvonik, ki slovi daleč na okoli po svoji lepoti in je visok nič manj nego 55 m. Vse je nestrpno čakalo, da se bodo oglasili naši novi prijatelji od zibe do groba. Končno so nam začeli peti zvečer od pol osmi uri. Ljudje po naših vinorodnih gričih so zaplakali od veselja, to krasno, mlo zvonjenje pa sega do dna duše in se bistveno razlikuje od predvojnega. Omenimo, da je gospod župnik vsled njemu lastne energije in premišljenosti ohranil največji zvon,

ki tehtal 1600 kg in ima glas «cis». Sedanji novi tehtajo: 1044 kg z glasom «e», 445 kg z glasom «gis», 295 kg z glasom «h». Imamo sedaj popolno zvonjenje, ki je lepše in za 347 kg težje od predvojnega zvonjenja. Tako je tedaj za našo župnijo vprašanje glede nabave zvonov rešeno, kajti podružnici sv. Ane in sv. Elizabete sta bili že v zadnjih treh letih opremljeni z novimi zadostnimi zvonovi. Bogu iskrena zahvala za bogate vinske letine v zadnjih dveh letih, istotako domačim in tujim darovalcem toplja zahvala. Zvonovi pa delajo vso čast mariborski zvonolivarni inženirja J. H. Bühl, ki jih je tekom kratkega časa vtila. Ista tovarna se toplo priporoča. Glasovi novih zvonov so v krasni harmoniji z največjim.

Upravičena pritožba. Od Sv. Andraža v Slov. gor. poročajo: Z začetkom šolskega leta v septembru smo najbolj prizadeti mi mali posestniki in to zavoljo jesenske paše. Poletni čas so nam otroci napasli živino do šole, sedaj v jesen vsled prekratkega jutra to ne bo več mogoče. Tudi pri spravljaju jesenskih poljskih pridelkov so nam bili otroci v veliko pomoč, ker je pomankanje delavcev tako veliko. Sedaj izgubimo še to pomoč. Sedanje počitnice so pač v korist učiteljstvu, ne pa kmetiskemu ljudstvu. Kdo je kriv? Tukajšnji g. nadučitelj nam je v nedeljo predbacival, da so to zakrivilo naši poslanci. Mi kmetje pa dobro vemo, da so naši poslanci vse storili, da bi namesto poletnih počitnic ostale stare. G. nadučitelj, niste prav povedali. Reči bi morali: Mi učitelji, ki nimamo srca za kmetško ljudstvo, mi smo si želeli tako in v Ljubljani so vaši liberalni prijatelji tako storili. Ne imejte nas za tako priproste, da bi vam verjeli, kar ni res! — Vaši nedeljski obiskovalci.

Orlovskega nastopa pri Mali Nedelji dne 2. septem. ni priredilo Ljutomersko orlovsko okrožje, ampak le posamezni odseki. Okrožni odbor ni bil o tej prireditvi obveščen.

Nagla smrt. Poročilo od Sv. Venčesla. Dne 29. avgusta je na travniku, ko je otavo sušil naglo umrl Jozef Ratej, posestnik pri Sv. Venčesu. Nagle in ne nepredvidene smrti, reši nas o Gospod!

Orjuna v Šmarnu ob Paki. Po dolgih pripravah se je tudi tukaj ustanovila Orjuna. Predsednik je neki Limel Petrič, sin trgovca z lesom, tajnik pa baže Vlado Mikuš, sin trgovca Mikuš. Druga mesta v odboru so še nezasedena, ker ni — več članov! Uniforma je določena za enkrat samo še za hlače. Hlače so iz črnega sukna, na kolenih in na taisti strani, kjer se sedi, pa velika bela zaplata. Prav lično! Kdor se zanima in si hoče te hlače ogledati, jih lahko vidi pri vsakem osebnem vlaku na tukajšnji postaji. Zdravoooo!

Na pranger z njimi! Iz Šmarne ob Paki poročajo: Predsednik tukajšnje Orjune je na tukajšnjo šolsko poslopje nabil neki orjunski plakat. Kakor smo izvedeli, je dal za to dovoljenje g. nadučitelj Weber, kar pa on zanika. Ta plakat pa je moral Petrič na odločen nastop načelnika krajevnega šolskega sveta g. Steblovnika odstraniti, ker so bili ljudje nad takšno predrznostjo razburjeni. Ali mislijo ti mlečnozobni fantiči, da je šola kakšna reklamna deska za orjunske pustolovščine? Da ne bo drugič zopet kakšnega izgovora, naj si dobro prizadeti vsi skupaj zapomnijo točko 138 šolskega reda, ki pravi: Voditelj šole nadzoruje šolsko poslopje in izvršuje hišni red. Gledati mora na to, da šolskega poslopja z vsemi pritlikinami vred ne rabijo niti učne moči, niti kdorkoli na način, ki je proti njegovemu namenu. Ako je treba kaj ukreniti, naj se voditelj šole takoj obrne do šolskih oblasti za odpomoč. Pripomnimo, da je šolska oblast prve stopinje krajni šolski svet. To si naj g. nadučitelj prav dobro zapomni. Našim somišljenikom pa prav toplo priporočamo, da si prav dobro zaomnijo taiste hiše, iz katerih se rekrutirajo orjunci, pa naj si bodi kdorkoli. Skrbeli bomo, da se imena vseh taistih, ki bodo pristopili, zvedo v javnosti. Na pranger z njimi!

Meščanska šola v Šoštanjju. Ponavljalni izpiti ter sprejemni izpiti za II. in III. razred bodo v ponedeljek, dne 10. t. m. Vpisovanje vseh ostalih učencev in učenk pa se bo vršilo v torek, dne 11. t. m. V ponedeljek se je javiti pred 8. uro, v torek pa med 8. in 12. uro. Učence in učenke, ki še niso pohajali meščanske šole v Šoštanjju, naj spremljajo starši in prinesejo s seboj zadnje spričevalo, izpisek iz krstne knjige, domovnico in spričevalo o cepljenih kozah. Na poznejše prijave se ne bo moglo ozirati. — Ravnateljstvo.

Radikalen in brezobziren nastop. (Dopis iz okolice Šoštanjja.) V resolucijah minulega kat. shoda v Ljubljani čitamo, da zahteva in obljubljuje kat. dijaštvo radikalni nastop v verskem vprašanju. Dobro, z radikalnim nastopom hočejo odgovoriti radikalnim nasprotnikom. Ali ne potrebujemo takega nastopa tudi mi kat. kmetje? Kako sijajen je bil uspeh zadnjih volitev in veličasten naš kat. shod v Ljubljani, a naši domači neprijatelji, sokolstvo in orjunaštvo, nastopa vedno predrzneje. Ko bi mi radikalno nastopali, bi bilo drugače. Zahtevam na zadnje orjunaške provokacije v Šoštanjju, da se skličejo vse naše krajevne kat. organizacije, osobito zaupniki KZ, na posvetovanje, d. ase ugotovijo vse orjunaške trgovine in gostilne. Radikalen, brezobziren nastop! Morebiti utegne širšo javnost zanimati, da je naš junaški živinozdravnik voditelj — ober-orjunaš!

Razmere v Rečici ob Paki. Pred nekaj časom si je naš poštar izposloval od «Jutra» izjavo, da odklanja čast biti njegov dopisnik. Ko je Sunbirtov Tinček to izvedel, hoče tudi enako izjavo od «Jutra» dobiti. Opozarjamo naše občinarje in okoličane na veliko čast, ki je doletela našo vas. Nadebudni sin našega «tudi» lesnega trgovca Petriča je postal orjunaš ter nosi ponosno takšen znak. Pozor na to hišol

Sklepi krajevnega odbora SLS pri Sv. Frančišku v Sav. dolini. Krajevni odbor Slovenske ljudske stranke pri Sv. Frančišku je na svoji seji odločno protestiral proti tlaki ali kuluku. Nikakor si ne damo dopasti, da bi nas iz Beograda komandiral kak gradbeni minister, kakor bi si zmisli. Če že hočejo imeti tlako, naj jo vpeljejo v spodnjih krajih, a pri nas naj ostane, kakor je! Ravnotako protestiramo tudi proti davku od kolesejev «sa fedrima». Ali res misli finančni minister, v Beogradu izžeti zadnji vinar od našega kmeta? Radovedni smo, koliko kaj srbski del naše države tega davka plača? Bivšim demokratskim in samostojnim poslancom se pa naj zdaj plačevalci tega davka zahvalijo za to uslugo. Apeliramo na Jugoslovanski klub, naj zastavi vse sile, da se te dve krivični naredbi odpravita. Če bi šlo kar naprej tako, ne bo dolgo, da nas bo kak valpet z bičem na konju gajžlal na tlaki.

Tako govori, ker je še vedno pristaš Samostojne. Od Sv. Ruperta nad Laškimi poročajo: Bezgovšek, p. d. Lah, iz Velkih grahoš, kaj rad zabavlja čez našo stranko, ker je goreč pristaš Samostojne. Sedaj, ko ljudje zmerjajo čez kuluk, pravi vsakemu našemu pristašu, s katerim se pogovarja: «Vidiš, ko je bil še Drofenik poslanec, so Srbi tudi hoteli vpeljati kuluk, pa Drofenik in drugi samostojni poslanci so to preprečili; klerikalci pa so takoj podpisali postavlo za kuluk.» Bezgovšek, vedite, da si s takim govorjenjem pritisnete na se pečat grdega lažnjivca. Naši poslanci so v skupščini govorili in glasovali proti kuluku in le vsled centralizma, za katerega je glasoval Drofenik in vsi drugi samostojni poslanci, je bilo mogoče upeljati kuluk, visoke davke, strogi vojaški zakon in druga bremena, ker so naši poslanci vsled centralizma od srbijanskih vselej preglašovani. Torej Bezgovšek in vi drugi samostojneži, ki sedaj tako radi zabavljate čez naše poslance radi kuluka, le primite za ušesa svoje bivše samostojne poslance, ki so krivi vsega zla, ki je vsled centralizma že prišlo in še bo prišlo čez naše ljudstvo, svoje lažnjive jezike pa vtaknite za zobe!

Iz Laškega okraja. Občinski obor Marija Gradec je na svoji seji dne 19. avgusta 1923 enoglasno sklenil, da protestira proti tlaki, to je zakonu, katerega so že naši pradedje zavrgli ter obsodili na pogin in je danes zopet oživel. V Sloveniji so okrajni zastopi, njih naloga je, da skrbje za okrajne ceste, za kar mi davkoplačevalci v obliki davka tudi prispevamo. Za občinske ceste pa skrbi občinski odbor s tem, da vsako leto potrebno svoto v proračun vpostavi, nekaj pa ljudstvo prostovoljno popravlja po zimi, kadar ima čas. Dolžnost župana in odbora je, da skrbi, da je občinstvo v občini kar najbolj zadovoljno ter vdano državi, a s to naredbo pa se ljudstvo samo po nepotrebnem razburja. Ljudstvo preklinja župana in odbor, spominja se pa tudi tistih, ki so to naredbo skovali.

Najdena denarnica z 12 din. 50 para in šoferska izkaznica z imenom Miroslav Drozg. Dobi se pri županu v Dobrenju, pošta Pesnica.

Gospodarstvo

KMETIJSKA DELA V MESECU SEPTEMBRU.

Doma na dvorišču in pri živini. Pokrivajmo slamnate strehe stanovanj, gospodarskih poslopj in hlevov s škopo, katero smo dobili ob priliki mlatve. Po stanju strehe spoznamo hišnega gospodarja. Streha, ki rebra kaže, je tožiteljica zanikernega gospodarja. Pokrivanje vršimo pred nastopom deževnega jesenskega vremena, da se obvarujemo pred morebitno škodo, ki bi nastala vsled natekanja po dežju. Žito, katero mislimo posejati, očistimo grahorja, stoklase, ljulike in drugega plevla. Umni poljedelci sortirajo žito tudi po kakovosti, da dobe lepše blago za seme. Držimo se pravila: kakršna setev, takoršna žetev. Iz težkega zrnja izhajajo močne rastline, kaj dajo večji pridelek. En mernik semenske pšenice naj tehta najmanj 47 kg. Za čiščenje žitnega semena nam je treba trijerjev, še boljši pa so takoiimenovani čistilni in sortirni stroji patenta «Heide», ki jih ima v zalogi Kmetijska družba v Ljubljani. Kakor moramo z odbiranjem plemenskih živali skrbeti za izboljšanje naše živinoreje, prav tako moramo tudi v rastlinstvu z odbiranjem semena dvigniti produkcijo do višje stopnje.

Živino spuščajmo na pašo skupno, staro in mlado. jesenska paša je navadno najobilnejša. Kjer se nahajajo hrastovi gozdovi, gonima tja svinje, ki ob želuodu rade odebele.

V vinogradu. V septembru, ko je začelo grozdje dozorevati, imamo najlepšo priliko, da zaznamujemo rodovitno in nerodovito trsje. Ta izbira ali selekcija trt je za razmnoževanje največje važnosti. Rodovitnost vinske trte je lastnost, ki se prenaša potom cepičev od starega trsja na mlado. Čestokrat imamo opraviti s trsem, ki kljub pametni rezi, izdatnemu gnojenju in drugim pravilom noče obilno roditi. Takšno trsje je za razplodbo nerabno. Z ozirom na različna svojstva glede rodovitnosti poedinih trt bomo torej jemali cepiče, bodisi za suho ali pa za zeleno cepljenje vselej le od najrodovitnejše in bujno rastoče trte. Rodovito trsje zaznamujemo s tablicami ali na ta način, da pomagamo stari del trsa z oljnato barvo na vidnem mestu. To storimo tri leta zaporedoma in zvedeli bomo natančno, katero trsje je rodovito in katero nerodovito. S selekcijo trt naj bi se pečali vsi umni vinogradniki, zlasti tisti, ki se pečajo obenem tudi s trtničarstvom. Žalibog pa najdemo na nekaterih obsežnih posestvih vinogradnike, ki v svojem predživeljenju kot oficirji ali sodnijski pisarji niso razločevali niti med cepičem in podlago, kaj še, da bi poznali smotreno selekcijo plemenskih trt.

Teoretično pomeni selekcija vsoto opazovanj, ki utemeljujejo samotvoren, mehaničen razvoj živih bitij. — Jedro teh opazovanj postavlja tezo, da se samo najmočnejše bitje more vzdržati v boju za obstoj, vsak slabotnejši pa mora propasti. — Grozdje, ki visi do tal, je treba obvarovati pred oblatenjem s tem, da privežemo dotične ločne višje, ali pa, da potegnemo z motiko nekoliko zemlje izpod trsa. O trgatvi v mesecu septembru v naših krajih ni govora, ker je grozdje še prekrislo in nezrelo.

V sadonosniku. Razen nekaterih zimskih sort dozori sadje pri nas po veliki večini v mesecu septembru. S sadjem obloženo drevje se priklanja tu in tam do tal ter prosi, da spravimo dozorel sad. Jesensko sadje se shraniti precej dalje nego poletno, ako ga spravimo ob pravem času. Jesenske hruške in jabolke moramo po trgatvi, preden popolnoma dozore na drevesu. Češplje in slive za razpošiljanje potrgajmo, ko imajo še napeto kožo, če pa jih nočemo sušiti ali predelati v mezgo ali kakor pravijo Hrvati pekmez, tedaj so tem boljše, čim dalje jih pustimo na drevju. Skrbimo, da bomo čim več sadja posušili, ker ga na ta način z največjim pridom izkoristimo. Le najslabše koščičasto sadje porabimo za žganjekuho, najslabše peškasto, ki ni porabno za sušenje pa za napravljanje sadjevca. Kako je postopati pri napravi sadjevca in ravnanju s posodo nam razen mnogih drugih praktičnih navodil o uporabi sadja v poljudni obliki opisuje gospod Josip Zupanc, okrajni ekonom v Ptuj v svoji knjigi «Konserviranje sadja in raznovrstne površine za domačo uporabo». Naroča se pri njem ali pa v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Cena knjigi je 16 D s poštnino vred.

Za spravljjanje sadja potrebujemo razen primernih sestv, obiračev in posode tudi odznotraj obšite košare, ki imajo ločen locen za pritrdjevanje vrvice. Nikdar ne hodimo po drevju s čevlji, ki so okovani z žrebli ali podkvami, ampak bosonogi ali pa v nogavicah. Pri trganju namiznega sadja moramo paziti, da ne izderemo peclja, brez katerega je najlepši sad malovreden. Enako pazimo tudi, da sadju ne zadamo odtiskov, ki prav tako zmanjšajo njegovo vrednost.

V drevesnici dovršujemo okulacijo. Okulirane divjake pregledajmo in okulirajmo vnovič, ako se niso priigeli. Za kakih 14 do 21 dni po okulaciji prerežimo vezi, zlasti pri divjakih, ki imajo bujno rast in se na jesen odebele. Dobro je tudi ako drevesnico še enkrat temeljito okoplamo in očistimo plevla ob suhem vremenu.

Na polju in travnikih. Kdor še ni zoral strnišča, naj to stori, dokler je manj dela z vprežno živino in lepše vreme. Kopajmo pozni krompir, ko se je zel jela sušiti. Ako smo sadili krompir v vrste ali rede, tega ga lahko izoravamo s posebnim izkopalnikom. Okopavajmo repo, mrkev in peso, kar znatno pripomore, da postanejo sadeži debelejši. Spravljamo razno sočivje o pravem času, da ga ne napade plesen in trohoba. V drugi polovici meseca dozori navadno koruza. Lupitev ali kožuhanje koruze je pri nas po starih običajih združeno z godbo in plesom. Letošnja koruzna letina utegne biti ena najboljših; zato se že sedaj pripravljajo židje in veržniki, da pokupijo bogat pridelek po nizki ceni za izvoz v Italijo. Koncem septembra je začetni setev ozimne. Ako sejemo s sejalniki, prihranimo obilo semena in dosežemo večji in lepši pridelek, ker pride seme v enakomerno razdaljo in globočino v zemljo. Da preprečimo snetljivost namakajmo rž in pšenico po eno uro v 1 odstot. raztopini modre galice. Tako namočeno žito razgrnimo pred setvijo po tleh, da se posuši in postane dobro za setev. Pri rži se imamo boriti tudi proti snežni plesni, ki povzroča, da mlada strn pod snegom spleni in segnije. Kmetje pravijo v takih slučajih, da je rž pozebla. Zanesljivo sredstvo proti tej bolezni je «uspulum», ki se z enako dobrim uspehom obnese tudi proti snetljivosti žita in drugim glivičnim boleznim. Za 100 kg semena vzamemo 40 litrov vode, v kateri raztopimo 100 g uspuluma. Namakanje traja eno uro.

Na travnikih dovršujemo otavno in otavično košajo pred nastopom hladnega jesenskega vremena. Pašo izkoriščajmo kolikor mogoče tudi ob mrzlem vremenu, toda brijih živali ne spuščajmo takrat na prosto.

Na vrtu. Presajujemo zimsko salato, zimski ohrovi in zimsko zelje. Kdor še ni posejal špinace, repinčja, mrkve in petršilja za prihodnjo pomlad, naj stori to nemudoma, dokler je vreme toplejše. Endivijo presajevati je že prepozno, ker rast vsled hladnejšega vremena v septembru ponehava. Mladenke presajujejo mačkence, tulipane, narcise in druge pomladne cvetlice ma cvetlične gredice ter jih pokrivajo pred zimo s smrečjem.

V kleti. Pregledajmo vse sode, ki pridejo v času trgatve v poštev. Ovinjajmo nove sode s kropom ali paro, kateri smo pridelali 2 odstot. sode, da lažje odstranimo čreslo iz lesa. Na polovnjak zadostuje 15—20 litrov vrele vode. Ta voda se ne sme ohladiti v sodu, temveč jo je iztočiti še toplo. Zaparjenje ponovimo 2 do 3 krat, da postane zapara čista, nato pa napolnimo sod do vrha s studenčnico, ki naj ostane kake 3 dni v njem. Čista voda izluži v tem času ves preostali duh in okus po hrastovem lesu iz sode. V večjih vinskih kletih imajo posebne izparjevalnike, s pomočjo katerih se dovaja vroča para pod zračnim pritiskom polovične atmosfere v sode ter jih očisti čresla v najkrajšem času (sod 600 litrov vsebine pol ure). Popravljen sode ovinjamo enako kakor nove. Tako popravljene sode rabimo najprej za vrenje mošta. Za vino so uporabni še le tedaj, ko smo jih izparili z vrelini vinskih drožami. ali pa, ko je povrel v njih vinski mošt. Sode, v katerih se je tokom časa nabralo mnogo vinskega kamna in žvepla je odpreti in omenjene snovi odstraniti. Plesnitve in bolne posode pa itak ne najdemo za kar si bodi v

dobro oskrbovanih vinskih kletih. Kjer pa je vinska posoda splenila vsled nepazljivosti oskrbnika-kletarja, je takoj pozvati na odgovor in najbolje odpustiti iz službe. Pred trgatvijo očedimo klet temeljito in posujmo tla, ako niso s cementa, s svežim peskom. Dobro je pobeliti stene vsako peto leto z apnenim beležem.

V čebelnjaku. Letošnje leto spada brezdvomno med dobre medene letine. Preobilico medu izveajmo ter pustimo v vsakem panju 4—5 satnikov z medom, ki naj bo čebelam za prehrano skozi zimo. Slabejše panje združujmo, da ne poginejo v zimskem času. Skrčimo čebelne prostore, da čebele manj pojedjo in se lažje ogrevajo.

September sadni mesec, oj krasan!
Najraje sadno drevje tam rodi,
Kjer bistrovidno oko dan na dan
Sadjarja večšega nad njim budi.

Ozim'no sejajte seljaki
In težke brane drobite zemljo!
V tem vsi se strinjajo razumniki,
Da živež več pomenja kot srebro.

Vekoslav Štampar.

OKULIRANJE VRTNIC.

(Nadaljevanje pouka o gojenju vrtnic.)

Najvažnejše opravilo pri gojenju vrtnic je okuliranje. Če imaš, kakor sem že zadnjič povedal, v vrtu kakega divjaka od preteklega leta in če že dozorejo panja, ga lahko okuliraš z očmi od vejic, katere si odrezal kot nepotrebne od vrtu se nahajajočih starih vrtnic. Divjake pa, ki so bili zasajeni spomladi, lahko le tedaj okuliraš, če so dobro pogнали in sicer z očmi, ki jih dobiš od vrtnice, ki je odcvetela. Vendar kakor že zadnjič omenjeno, prve tri pod cvetom ne bodo za rabo, pač pa druge. Po preizkušnji priznано dejstvo je: bolj ko je oko bližje stebelu, tem bolj sigurno se prime pri okuliranju. Oko, kojega rabiš za okuliranje, mora biti dobro razvito, dobro dozorelo, ker sicer ostane le nekaj časa zeleno in se posuši, četudi bi se bilo prijelo.

Pri okuliranju je potreben pred vsem dober in oster nož. Ni ravno pri tem poslu neizogibno potreben takozvani okulirni nož — Okulirmesser — tudi z drugim ostrim žepnim nožem si lahko pomagaš. Svetujem ti pa, če ti je le količkaj mogoče, kupi si okulirni nož in to radi tega, ker rabiš ta nož samo za okuliranje in ti ostane čist ter oster.

Pri okuliranju nastavi na divjaka oko tako visoko, kakor visoko hočeš imeti vrtnico. Svetujem ti pa, da nikakor ne preveč visoko. In zakaj ne z očesom v višočino? Iz dvojnega vzroka ne: 1. Radi kola ne, ki bi moral biti pri visokem okuliranju zelo visok; 2. ima pri visoko okuliranih vrtnicah vihar preveliko moč in vrtnico zmake vsak najmanjši zračni piš. Če okuliraš, ustavi v divjaka dve oči in sicer iz dvojnega vzroka: 1. Ako ti odreče eno, še imaš vedno drugo; 2. pri dveh očesih dobiš hitro lepo razvito krono. Ako se ti zljubi, lahko okuliraš tudi tri oči, pa kakor rečeno, vsakega na drugi strani radi lepote krone.

Sedaj pa okulirni nož v roko! Z nožem vreži v divjaka veliki slovenski T, to se pravi: napravi v deblo zarezo navzdol, potem povprek, a nikakor ne pregloboko, ampak samo toliko, da prideš do lesa. Ko imaš enkrat zarezo, odpri kožo počasi. Kožo moraš dobro ločiti od lesa, sicer se ti oko posuši in tvoj truh bo zaman. Urezo v steblo imaš, kožo si odluščil in sedaj vzemi vejico vrtnice, iz katere hočeš vzeti oko, v levo roko in sicer tako, da gleda oko proti tebi. Od očesa pa peresca ne smeš odrezati popolnoma, ampak ga pusti nekaj pri očesu, da lahko za ta peclj držiš oko in ga potisneš za kožo k divjaku. Sedaj nastavi nož pod očesom ter mirno, gladko in ravno odreži oko od vejice in pusti nekaj kože nad očesom zraven. Treba pa tudi pomniti, da se mora držati odrezanega oka nekaj lesa od stebelca in le v tem slučaju je čisto sigurno, da se ti bo okuliranje posrečilo in se oko zaraslo zelo tesno k deblu divjaka. Ako namreč izvzameš oko samo s kožo, ti tega nikakor ne svetujem, ker se v tem slučaju oko zelo nerado prime, a še rajši pa posuši.

Izrezano oko sedaj deni lepo med lesom in kožo v divjaka, toda tako, da leži zgoraj oko tesno pri koži divjaka in to radi tega, ker se oko prime najprej zgoraj in potem šele spodaj. Ako bi se oko zgoraj ne tiščalo divjakove kože, se ti bo najbolj srečno okuliranje ponesrečilo. Sedaj pa, ko oko že sedi, se uveže mirno, pazljivo, previdno in pred vsem moraš paziti, da ne zmeziš očesa iz svojega stališča.

Za povezo vzemi rafijo, ali luplje od lipove kože, ali volno ali pa sukanec. Pri sukanecu treba paziti, ker se rad ureže ter zaje v kožo in ti lahko oko uniči.

Pri povezi ravnaj takole: poveži najprej dvakrat spodaj tik pod očesom, tedaj bo oko mimo, nato zgoraj vrh očesa po dva do trikrat in potem zopet spodaj in ob strani, da bo oko okol in okoli lepo povito. Nikakor pa ne smeš povezati očesa samega, ker oko mora ostati na zraku, da diha. Pazi tudi, da se koža očesa lepo sklene s kožo divjaka in to predvsem nad očesom. Da se ti bo koža rada oluščila pri okuliranju od lesa, izberi si za požlahtnitev čas po kakem dežju. Kajti ravno po dežju se sok bolje in bolj naglo pretaka po stebulu in kožo lažje olupš.

Povezanega okulanta (okulirani divjak) pridno trebi vseh izrastkov in sicer pod očesom, da vodi sok čez oko, kojega si uložil ali okuliral v njega. Povezo pusti sedaj mirno vsaj tri do štiri tedne. Ako pa se hočeš prepričati, če se ti je res okuliranje posrečilo in ti bo oko odgnalo, oglej si okulanta tu in tam. Ako je ostalo oko zeleno, častitam ti, če je pa očrnelo ali postalo čisto črno, iztrebi ga in okuliraj vdrugič, mogoče boš imel več sreče. Če se je oko prijelo ali ne, se pozna tudi na preostanku vejice, ki se drži očesa pri okuliranju. Pri prijemu očesa ta preostanek kmalu in sam odpade, pri umrlem očesu pa se samo posuši, a ga ne moreš zlahka ločiti od oka. Toliko zopet za danes in prihodnjič zopet na svidenje. Pozdrave samostanski vrtnar.

Državna kmetijska šola v St. Juriju ob južni žel. Enoletni tečaj na drž. kmetijski šoli v St. Juriju ob j. ž. se začne početkom novembra t. l. in bo trajal do konca septembra prihodnjega leta. Razmeroma kratka učna doba ima namen omogočiti kmetom, ki težko pogrešajo svojega sina za dalje časa, da se slednji v svoji stroki vendar dobro izvežbajo. V tem kratkem času se pa tudi ne odtujijo domačim razmeram. Učenci so so oskrbljeni

na zavodu z stanovanjem in hrano, pa tudi perilo se jim čisti. Za to vse se pa plačuje 240 din. mesečno in sicer v polletnih obrokih naprej. Ako bo rastla draginja, se zna zvišati tudi ta oskrbnina. Šolnine 10 din. mesečno plačujejo samo učenci, ki so doma izven Slovenije. Nekaj je tudi mest, prostih polovico ali cele oskrbnine. Ta se odajo le sinovom manj premožnih kmetov, ki izkažejo, da so take podpore res potrebni in se zavežejo ostati zvesti kmetijskemu stanu na domačijah. Pogoji za sprejem so: 1. dovršeno 16. leto starosti, 2. dobro dovršena ljudska šola, 3. popolno telesno in duševno zdravje ter krepka postava in brezhibnost značaja. V prvi vrsti se upoštevajo sinovi kmetijskih staršev, posebno če so se bavili že doma s kmetijstvom. Za sprejem naj se pošlje prošnje najkasneje do dne 25. septembra podpisaneemu ravnateljstvu. Prošnje morajo biti na celo polo lastnoročno pisane in kolekované s 3 din.; za rešitev naj se pa priloži kolek za 10 din. Priložiti se morajo tudi sledeče listine: 1. krstni list, 2. domovnica, 3. zadne šolsko spričevalo, 4. zdravniško spričevalo, 5. npravstveno spričevalo, 6. reverz staršev ali varuha, s katerim se zavežejo redno plačevati vse narastle stroške ter poravnati vsako prizadeto škodo, in 7. istim, ki hočejo kake olajšave glede oskrbnine, tudi uradno potrjeno spričevalo o premoženjskih razmerah. Obveznost plačevati vse razne stroške razun dovoljenega jim popusta glede oskrbnine, velja pa tudi za slednje, kakor tudi plačati polno oskrbnino za nazaj, ako dotični učenec izstopi brez tehtnega vzroka iz zavoda pred koncem tečaja ali če izgubi radi malomarnosti ugodnosti znižane oskrbnine. Po predpisu za pol leta naprej plačane oskrbnine se ne vrnejo, če učenec odide svojevoljno prej. Natančnejša pojasnila daje ravnateljstvo. — Drž. kmetijska šola v St. Juriju ob j. ž.

Iz dvorišča. Poleg pasme mora dobra gospodinja tudi paziti, da ima kura dobre lastnosti in te so: kura more dobro nesti, hitro rasti, ne sme biti občutljiva napram boleznim. Jajca pa morajo biti velika, lepa, dobra, okusne vsebine (ker nikakor ni vsako jajce glede okusa enako drugemu) mesnato in se mora dati lahko očistiti. Ravno kar nate kurje lastnosti ima takozvana sulmtalska pasma. — (Sulmtal je blizu Lipnice — torej v N. Avstriji). Zadnjič sem opisoval in priporočal ono belo pasmo, a tudi omenil, da je ta pasma zelo občutljiva za navadno kmetosko dvorišče kot sulmtalska. Kure sulmtalske pasme vzrastejo visoke, močne, so rumenkaste barve, dobro nesejo in sicer velika, okusna ter mesnata jajca. Radi nagle rasti so kure te pasme hitro za rabo. Sulmtalski petelin je posebno lep. Ima velik, pokončni greben, močen klic in ga bolj na dolgo ter zategnjeno vleče. Po vratu se mu perje svetlika, kakor da bi bil posut s samimi dijamanti. Ravno tako se mu sveti tudi rep, ki je poseben ponos petelina sulmtalca. Perje iz repa sulmtalskega petelina so svojčas nosili za klobuki zandarji, domobranci in veteranarji. Ta pasma je posebno priporočljiva za naše spodnještajerske kraje, ker je utrjena za naše podnebje. Mogoče bi se še našla kaka druga dobra pasma, ki bi bila in bi se obnesla v naših krajih, a dosedaj mi je znana kot najboljša in najbolj odporna sulmtalska. Ako bi bile boljše zveze med nami in Avstrijo, bi se tudi jajca te pasme lažje dobila naravnost iz Sulmtala. A sedaj je nabava teh jajc zvezana z vsemi mogočimi težkomi carine in šikanami finančne oblasti. Ako bi pa gospodinja vkljub vsem težkostem si vendarle nabavila ta sulmtalska jajca iz Avstrije, pa še vedno ni sigurna, da je dobila resni pristna jajca in da tudi niso prestara. Iz prestarih jajc se namreč nič ne izvali. Jajca sulmtalskih kokoši bi se morala kupiti naravnost od sulmtalskih gospodinj, a to je še za sedaj nemogoče. Kurjerejec iz samostana pa se bo potrudil, da bo izsledil to sulmtalsko pasmo kje v naših krajih, kakor je bilo pri vitezu Rossmanitu v Radvanju pri Mariboru in potem bo takoj naznanil naslov v «Gospodarju». Torej srečo pri kurjereji in prihodnjič zopet na svidenje — vaš kurjerejec iz samostana.

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignalo se je: 17 konj, 14 bikov, 152 volov, 386 krav, 5 telet. Skupaj 574 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu dne 28. 8. 1923 so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od din. 13 do din. 15, poldebeli voli 11.25 do 12.50, plemenski voli 9 do 11, biki za klanje 10 do 12.50, klavne krave debele 11 do 13, plemenske krave 10 do 11, krave za klobasarje 8.75 do 10, molzne krave 9.50 do 12.50, breje krave 9.50 do 12.50, mlada živina 11.50 do 15 din.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejm dne 31. avgusta 1923 se je pripeljalo 262 svinj in 1 koza. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari 200—250 D, 7—9 tednov 275—450 D, 3—4 mesece 450—550 D, 5—7 mesecev 700—750 D, 8—10 mesecev 925—1150 D, 1 leto 1625—2100 D, 1 kg žive teže 20—22.50 D, 1 kg mrtve teže 27.50—31.25 D, koza komad 225—250 D.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso 22 do 27 din., meso od bikov, krav in telic 17 do 20 din., telečje meso 25 do 32 din., svinjsko meso sveže 35 do 40 din. 1 kg.

Zagrebski kraljevski sejm. Letošnji sejm na Kraljevo v Zagrebu se je vršil dne 21. avgusta in je glede določevanja živinskih cen za celo državo zelo zanimiv. Pomanjkanje denarja so ugotovili tudi na kraljevskem sejmu. Nikakor pa ni opazovati dejstva: denarja je veliko in vedno manj, a vendar nima nič večje vrednosti kot poprej, ko ga je bilo še v zobilju. Tudi zunaj države se vrednost našega denarja nič znatno ne dviga in se ne more vedno menjavanje valute umiriti ter ustaliti. Vse to so žalostni pojavi, ki tirajo draginjo na vseh koncih ter krajih na kvišku in nikdo ne zna, kdaj bomo dospeli do vrhunca ogromno neznosnih cen. Z ravno kar omenjenim vhomom je v zvezi tudi položaj, kakor se je ugotovil na velikem kraljevskem sejmu v Zagrebu. Ta velikanski sejm je uspel v polni meri glede dogona in dovoza razne žive robe. Pred vsem je ta sejm prednjačil glede konj, ker jih je bilo na sejmšču celih 7000 komadov, ostale živine pa samo 5000. Na sejmu je dospelo tudi zelo veliko tujih kupcev in samo za inozemstvo je bilo prodanih 1000 komadov. Glede

c v dinarjih se je razvil sejm sledeče: težki kmetijski par po 15020.000, lahki kmetijski po 12.500 do 17.500, ljakerski po 10—22.500 par. Enoletna žrebata so se plačali po 1500—3750, dvoletna po 5—6000 din. 1 komad. Največ je bilo na sejmu kmetijskih konj, a ker je izvoz le neznaten, tudi prodaja konj od daleč ni odovarjala ogromni ponudbi. Prvovrstni domači voli so se prodajali po 15—17.500, II. po 13—14.500, III. po 11—12 tisoč din.; biki po 15—16.500, izjemno po 17.500; krave I. po 10.750—13.000, II. po 9500—10.500, III. po 7500—8 tisoč din.; bosanska živina I. po 12.000, II. po 10.000, III. po 8500, a najlažja po 7500—8000 din.; teleta I. 20,5—21; II. 19,50—20 din. 1 kg žive vage. Največ živine je bilo domače hrvatske, iz Bosne je bilo prignanih samo 500 komadov. Telet je bilo zelo malo in še ta so pokupili takoj zjutraj. Za izvoz se je kupovala samo hrvatska živina, ki je bila odpeljana na Dunaj, Gradec in v Polo. Mnogo volov so pokupili kmetje sami za poljedelska dela in sicer mlade. Mlade bikiče so plačevali povprek po 3700—5000 din., težje pa famo na vago. Veliko je bilo povpraševanje po bosanski živini, a te je bilo malo. Enomesečna teleta so se plačevala komad po 950—1500 din., izjemoma tudi po 2000 din. Sremske svinje I. 22,25, II. 22,5—23,75 din. 1 kg žive teže, debele zaklane po 29 din. 1 kg mrtve vage. Seno je bilo po 70—125, detelja po 112,5—137,5, slama 67,5—95 din. metercent. Zelo veliko je bilo sena ter slame. Ako primerjamo cene kraljevskega sejma, ki spada med največje v naši državi, s cenami po drugih odločilnih tržiščih, potem dobimo sledečo sliko glede cen: Bjelovar: mesnate svinje 22 din. 1 kg žive teže, Vukovar: voli 11—12, krave 10—12, teleta 13, svinje 22 din. 1 kg žive vage; Osijek: boljše krave 3500—5000 din. komad ali 10—11 din. 1 kg žive teže; tovarni konji komad po 3—10.000 din. V Srbiji so sledeče cene: svinje, ki tehtajo 100—120 kg, 18—19 din., preko 150 kg 19—19,50 din.; preko 180 kg 20 din.; suhe 19—20 din. Dobro hranjeni voli so po 10—13 din.; srednji po 9,50; za poljska dela in sicer po balkansko suhi po 5—6 din. 1 kg žive teže od postaje. V Kragujevcu so voli celo po 10—11, svinje po 17—19 din. 1 kg žive teže. Cene so različne, ker je tudi živo blago glede kakovosti povsod različno.

ZITNI TRG.

Pšenica: Trgovina s pšenico postaja že živahnejša, ker so se že začele izvažati večje količine. Tudi domači kupci, zlasti mlini, so začeli nakupovati, tako da je bilo vse blago, ki je prihajalo na trg, prodano. Vendar je cena pšenici še previsoka, da bi se lahko nakupilo večje količine za izvoz, ker se cena na svetovnih tržiščih vedno menja, pa se izvozniki bojijo, da ne bi pri prodaji prišli na svoj račun. Pa tudi kmetovalci ne pravičajo večje množine pšenice na trg, ker jih ugodno vreme sili k delu na polju. Cena bački pšenici se je gibala med 330 in 340 din., banatski pa 330 do 337 din. Za srbsko pšenico se je zahtevalo 320 din., postavljeno v Beograd, vendar je pa ta cena v primeri s ceno v Bački in Banatu pretirana ter zato ni prišlo do trgovskih zaključkov. Na Hrvatskem prihaja na trg edino slavonska pšenica pa še ta v mali meri, ker kmetje čakajo na boljše cene, ki jih pa menda ne bodo dosegli.

Ječmen se malo kupuje, ker ga kmetje previsoko drže. Zlasti pivovarne še čakajo z nakupovanjem, ker cena pada. V Bački se je prodalo nekaj ječmena po 270 do 275 din. za 100 kg.

Oves se na trgu lahko dobi v vsaki množini. Na trg prihaja slavonski in bački oves. Prodajal se je po 270 do 275 din. za 100 kg.

Koruze skoro nihče ne kupuje. Tudi kmetje so svoje zaloge že skoro vse prodali, pa je tudi dovoz na trg majhen. Cena 270 do 275 din.

Moka: Trgovina z moko je bila slaba, ker trgovci čakajo, da cene padejo. Toda izgledi na padec cen pri moki so slabi, ker se moka precej izvažja, pa je radi tega cena precej stalna. Večje količine nudijo na prodaj manjši mlini, ki nimajo dosti gotovega denarja za nakup novega žita, pa morajo radi tega prodati stare zaloge moke. Na zagrebški borzi se je prodajala mokanularica po 610—615 din.

Otrobi: Kupcev zelo veliko, pa je cena nekoliko poskočila. Otrobi so se prodajali po 165 din. za 100 kg.

Hmelj. III. brzojavno poročilo: Nürnberg, dne 28. 8. 1923. Letošnji prama hmelj blizu 400 milijonov mark za 50 kg. (1 kg — 736 jK.)

Hmelj. IV. brzojavno tržno poročilo: Nürnberg, 30. 8. 1923. Novi hmelj po 400 do 475 milijonov mark za 50 kg. (17,5 din. = 1 milijon mark, 560—665 jK za 1 kg.)

Hmelj. V. brzojavno tržno poročilo: Zatec, CSR, 31. 8. 1923. Včeraj so se na kmetih pričele večje kupčije z novim hmeljem: 3000 jK za 50 kg. (2,78 din. = 1 jK — 1 kg stane 667 jK.)

XXI. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Zatec, CSR, dne 25. 8. 1923. Imamo prav lepo in vroče vreme, katero pospešuje okobjenje cvetja in zoritev že tvorjenih kobul; padavin imamo tudi zadosti. Naš zastopnik si je ogledal te dni vse tukajšnji okoliš ter nam poročal, da se je stanje zdravih nasadov zboljšalo; v zaostalih in neškropljenih pa je videti le malo ali pa nobenih kobul. Vobče se lahko reče, da se je cenitev letošnje množine nekoliko dvignila na boljše; če se pa pri in po obiranju ne bode pokazalo veliko razočaranja, kar se pri tako neenakem stanju rado zgodi, se lahko računa na dobro tretjino lanske množine, t. j. 35 do 40.000 stotov a 50 kg za celi tukajšnji okoliš. Navedena množina je pa neobvezna, gotovo pa je, da ne bo večja. Obiranje se je tuintam pričelo, vendar se bo isto vršilo od kraja šele koncem avgusta in s 1. septembrom. Da si ohrani hmelj lepo zeleno barvo, treba je hitrega spravljanja pod streho pri lepem vremenu. Z ozirom na

zboljšano upanje postalo je na trgu mirnejše. Trgovci, kateri imajo naročila v rokah, čakajo. Ponudba je danes večja od povpraševanja in se je nekaj hmelja (I. 1922) prodalo po 2700—2800 jK za 50 kg (654 jK za 1 kg). Hmelj iz leta 1921 notira 2200—2300 jK za 50 kg (545 jK za 1 kg). Konečno razpoloženje je mirno in oslabele, cene nagibajo kupcu v prid. — Savez hmeljarskih društev.

XXII. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov doma in drugod. Žalec v Savinjski dolini, koncem avgusta 1923. Obiranje goldinga je v polnem teku, samo dež ga tu in tam ovira. Letošnji hmelj je popolnoma doraščen, egalen v obliki, zlatozelene barve in najboljše kakovosti. Obiranje pozne hmelja bo neposredno sledilo obiranju goldinga in bo do sredi septembra končano. Tu sem je došlo o-bilo kupcev, kateri v predprodaji nudijo hmeljarjem do 112 din. (39 jK) in več za 1 kg, kar je pa z ozirom na razmere na svetovnem trgu premalo, ker vela češki hmelj za leto 1922 še 56, oni iz leta 1921 še 46 jK za 1 kg. — Društveno vodstvo.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 94—95, 100 francoskih frankov stane 540—545 din., za 100 avstrijskih kron je plačati 0,1335—0,1350 D. za 100 čehoslovških kron 282 in pol — 283 D, za 100 nemških mark 0,008—0,0010 D in za 100 laških lir 407 in pol do 409 D. V Curihi znaša vrednost dinarja 5,95 cent. (1 centim je 1 para). Od zadnjega poročila je vrednost dinarja poskočila za 20 točk.

Vso čast gospodinjam, ki zahtevajo odločno pri trgovcu domač izdelek «Pekatele.» So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Gospodinje, Vam to velja! Ostanite pri domačem blagu in zahtevajte pri trgovcu le testenine «Pekatele.» So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Kakor izvemo, je gospod F. Rozman ustanovil v Mariboru, Aleksandrova cesta 57 novo tovarno kandi-tov. Priznana solidnost in podjetnost lastnika, nadalje najmodernejši obrat nam nudi sigurnost najfinejšega izdelka, zato priporočamo tvrdko najtopleje!

Draginja skokoma narašča, kljub temu pa se vsled ugodnega stanja dinarja kupi vseh vrst manufakturno in modno blago po priznani nizkih cenah pri vsem dobro znani in priljubljeni tvrdki Mastek & Karničnik, Maribor, Glavni trg 16. Prepričajte se! 680

Molitvenik, najlepši in najcenejši, je dr. Zdešarjevo «Navodilo za pravo pobožnost do Matere božje.» — Cena vezanemu izvodu šest dinarjev po pošti en dinar več. — Dobi se v TISKARNI SV. CIRILA v Mariboru, pri Slogi v Ljubljani na Poljanskem nasipu 10, in po drugih knjigarnah. Kdor kupi skupaj vsaj 10 izvodov, dobi 15% popusta. 660

Poču
dovito nizkih cenah kupite
letos
volneno blago
za ženske in sukno za moške
obleke, kakor tudi vse dru-
go manufakturno robo v ve-
letrgovini R. Stermecki, Cel-
je. Trgovci engros-cene. Ra-
di splošnega pomanjkanja
denarja treba povsod štediti
ter je dolžnost vsakega, da se pelje v Celje in poskusi
enkrat kupiti v veletrgovini R. Stermecki. 949

Nova trgovina z usnjem.

P. n. občinstvu naznanjam, da sem otvoril v Ma-
riboru, Glavni trg šte. 21

trgovino z usnjem.

Prizadeva lsi bodem, da si pridobim popolno za-
upanje po solidni postrežbi in nizkih cenah.

Priporoča se

IVAN GRGIC,

trgovina z usnjem Glavni trg šte. 21. 954

Nagrobni spomeniki

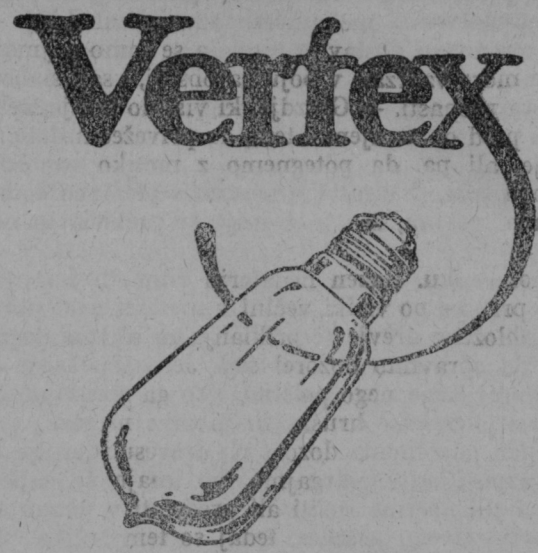
Velika izbira, solidno delo in po nanižjih cenah nudi
trvdka:

Franc Gaikovič

Oblastveno izkušeni kamnoseški mojster

Ptuj, Panonska ulica 15.

Nadalje prevzamem vsakovrstna kamnoseška dela kot:
popravljanje starih nagrobnihi spomenikov in napisov,
izdelovanje prvovrstnih brusov, kamnov za sadne mline
itd. Ker imam svoj lasten kamenolom, sem v stanu
prevzeti tudi vsaka velika naročila, stavbena dela po
nanižjih cenah.

Nova knjiga! Gladiatorji. Zgodovinski roman iz leta 70. po Kristusu. Angleški spisal Whyte Melville. I. in II. del. Založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru. — Naša tiskarna je izdala Gladiatorje v ponatisu. S tem je jako ustregla našemu ljudstvu. Zdaj že skoraj ni več dobiti poštene pripovedne knjig, starih ni več, novih pa radi draginje nikdo več ne založi. Gladiatorji so krasen roman iz prvih časov krščanstva. Kdor začne to povest enkrat brati, je ne odloži poprej, dokler je ne prečita. Cela povest obsega dva zvezka. Cena je za naše razmere zelo nizka. Prvi del stane s poštnino vred 9 D, drugi del 11 D. Dobi se v Cirilovi tiskarni, Maribor.

Zadruga za izvoz lalc, Št. Jurij ob J. Ž.

r. z. z. o. z.

9 28

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in obrestuje iste brez odpovedi od dneva vloge do dneva dviga po 10%. — Denarni promet leta 1922 — D 32,405.743.—.

MALA OZNANILA.

Služkinja, tudi lahko začelnic iz dežele, se takoj sprejme pro ti dobri plači in hrani pri boljši rodbini v večjem indu- strijskem kraju Slovenije. Po- nudbe na upravo lista. 950

Samski mlinar se sprejme. — Naslov v upravnistvu. 947

Mizarski učenc. Priden, mo- čen učenc se sprejme pri Ja- kob Pučko, Budina, Ptuj. 936

Priden in močen učenc se sprejme pri J. Böhm, umetni mlin, Fram. 878

Viničar (majer) 3—4 delavne moči, išče mesto na pristavi ali vinogradu v ptujskem o- kraju. Vpraša se pri gospodu Blanke, Ptuj. 945

Viničar se išče, oženjen, po možnosti brez otrok, za po- sestvo v Bosni pod ugodnimi pogoji. Ponudbe z označbo plače na upravo lista. 946 3—1

Sprejme se učenka, zmožna oba jezika. Hrana in stano- vanje v hiši. E. Berna, trgo- vina čevljev v Celju. 921 3—1

Mlinar išče službe kot samo- stojen mlinar v mali mlin, oz. vzame mali mlin v najem. — Vpraša se v upravnistvu. — 916 2—1

Mlinar, samski, z večletno prakso samostojnosti, išče mesto mlinarja; vzame tudi mlin v najem. Naslov v upra- vništvu lista. 903 3—1

Trgovski pomočnik, manufak- turist, se sprejme v veletrgo- vini Ed. Suppanz, Pristava. 876 3—1

Samostojna gospodinja za vodstvo posestva na deželi ki je dobro vpeljana v vseh panogah gospodarstva, se ta- koj sprejme. Ponudbe pod «stalna služba» na upravo 904 2—1

V zelo dobro oskrbo se sprej- mejo trije dijaki ali dijakinje iz nižjih razredov. Gajeva uli- ca 15. J. Z., vrata šte. 1, Ma- ribor. 928 2—1

Na hrano in stanovanje se sprejme gospodična. Maribor, Einspielerjeva ul. 2. 938

Dobro stanovanje s hrano se dobi. Marijina ul. 10, III. nad- stropje vrata 8. 941

Fotografični aparat «Klapp- kammer», 13 krat 18, zelo do- ber, prodam po ceni ali za- menjam za 6 krat 9 ali 9 krat 12. Starnik Ignac, Crna. 948 3—1

Kmetijo nad Hrastnikom: 12 oraloj, izvrstne njive, travni- ki, gozdi, hiša, hlevi, prodaja takoj radi boleznj za 40.000 Korošec, Rimske toplice. 935

Mlinarji pozor! Radi nakupa nove turbine, prodam dosedan jo dobro ohranjeno vodno kolo z zgornjim vodnim padcem — (oberschlächtig) ter robčasto kolo, torej kompletno kdor re- flektira naj si takoj ogleda do 6. sept. v teku pozneje se iz- montira. Anton Lah, umetni mlin, Zg. Polskava. 937

Proda se vso mizarsko orodje in nova stružnica z orodjem in dve novi postelji in en šivalni stroj Singer-mali. Naslov v upravi. 952

Eleganten lovski voz z osem sedeži in hotelski omnibus se po ceni prodaja pri Emerih La- minger, Slovenska ulica 26, Maribor. 955

Vinograd s sadnim drevjem in hišico ter s celo opravo, 20 mi- nut od trga se takoj prodaja. — Naslov pove uprava. 951 2—1

Pripravo za ribolov mreža in na trnek, prodaja Alojz Gornik, Sv. Peter—Maribor. 940 3—1

Proda se malo rabljena kom- pletna železna stiskalnica dva in pol metra visoka, priprav- na za grozdje in sadje. Cena 10.000 K. Naslov v upravn- istvu. 944 5—1

Umetni mlin Razkrižje sprej- me s 1. oktobrom pridnega nadmlinarja. Vpraša se: Šte- fan Kumparič, Razkrižje pošta Strigova, Medjimurje. 942 3—1

Na prodaj je hiša z opeke krita, zidana, z dvema stano-
vanjima, s hlevom, tik stalne
in močne vode. Hiša je pri-
pravljena za mlin in žago. Poleg
je vrt, sadonosnik ter zemlja,
da se lahko redi ena krava.
Vprašati je pri hišni št. 28
občine trg Konjice. 932 2-1

Hiša z vrtom, njivo in svin-
skim hlevom se v Studencih
pri Mariboru, Kralja Petra c.
26, radi smrti pomeni, za 450
tisoč kron proda. Stanovanje
z nakupom takoj prosto. 924

Posedstvo, 2 orala: njiva, vi-
nograd, sadonosnik, hiša z
gospodarskim poslopjem v
bližini okrajne ceste Ptuj-
Vurberg, se proda. Vpraša-
se Franc Postrak, Gomila 73
pri Vurbergu. 891 3-1

Proda se umetni mlin na stal-
ni močni vodi, pekarna z
branjarijo in gospodarsko po-
slopje z svojo električno luč-
jo, štirje vrtovi. Proda se pe-
karna z dvema vrtoma tudi
posebej. Fridela se 11 hl vi-
na in 28 hl jabolčnika. Košnje
za eno govedo, cena ugodna.
Naslov v upravnistvu. 713

Kupna razno orodje (tudi
stroje) za vezanje knjig. Oro-
dja je lahko rabljeno. Naslov
pove upravnistvo «Slov. Go-
spodarja». 824 5-1

Borovi hlodi, dolgi 6-8 m,
debelost na tanjšem kraju 35
cm, se kupijo po najvišjih ce-
nah. Cenjene ponudbe je pos-
lati na upravo tega lista pod
št. 911. 911 3-1

Cerkovski uljudno naznanja-
mo, da smo primorani zvi-
šati takse na zvonjenje mr-
ličem. Prosimo torej od vsa-
kega zvona 20 K na uro. (Za
cerkev bodo pa deločili žup-
ni uradi). 917 3-1

**Novi
vinski sodi**
(baove) vse velikosti se do-
bijo in popravljajo pri
Fran Repič
Ljubljana — Trnovo. 929

KUPUJEM
po najvišji dnevni ceni reza-
ne in izpadene lase.

IZDELJUJEM
in predajam kite in vse lasne
dela

M. Fritsch-Frankheim, česal-
ni sodi za dame. Maribor,
Stolna ulica 8. 833 10-1

CEMENT

košci (traverze) vedno v za-
logi in v vsaki množini ter na-
nižji ceni pri

Ranc Drogenik, Poljčane.
14 41

**Priznana najboljša
peklenke kose**
(Höllensense)

priloga založiti in samopre-
daja te znamke za jugoslav-
tvdka F. S. Škrabar, Višnja
gora. Preprodajalcem ugod-
ne! 11 15 5

LES

orahov in jesenov kupuje

M. OBRAN

električna žaga

Maribor, Tattenbachova ulica
792 10-

Marija BAUMGARTNER
zaloga pohištva

Celje, Gasparška ulica 25

BRATA VOŠNJAK, PTUJ
Prvovrstni podplati.
Najboljše zgoranje usnje. 683

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opeke

vseh vrst

Apno

Cement

Premog

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

IAKOB MATZUN, Ptuj

Opekarna

Realiteta pisarna
Arzenšek & Comp.,
družba z o. z.

Celje, Kralja Petra cesta 22

ima na prodaj: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine,
vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposest-
va, žage, mline itd. 939 10-1

Mlinariji!

Ne zamudite ugodne prilike in posetite ob
priliki III. vzorčnega velkesejma v Ljubljani pa-
viljon «H» št. 346, v katerem bodo razstavljeni
najnovejši mlini stroji, naravni in umetni mlini
kamni ter vse ostale mlinске potreščine.

Čadež & Brcar

Ljubljana, Kolodvorska 35.

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška
12-149 mlinica)

priloga svojo bogato zalogo **dežnikov** in
mačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in iz-
vršuje vsa popravila točno in solidno.

najboljši
materijal za pokriva-
vanje streh. - Pre-
vzamem tudi čmo-
pokrivaška dela,
strehe iz lesnega
cementa in strešne
lepenke. Skladšče:
MAKS USSAR, Maribor
Gregorčičeva ul. 17.

Pomnite! **Ne zamenjajte!**

V Dravski ulici šte. 6 v Ptuj

se nahaja nova trgovina z usnjem in galanterijo

O. Skaza in drug.

Oglejte si! **Nizke cene!** **Prepričajte se!**

TOVARNA KANDITOV

FR. ROZMAN

MARIBOR, — ALEKSANDROVA CESTA 57

priloga

vse vrste kanditov (bonbone) po najnižjih brez-

konkurenčnih cenah!

Zahtevajte cenike!

Telefon 436 **Telefon 436**

NA DEBELO! **NA DROBNO!**

Ugoden nakup

vsakovrstnega papirja, knjig, zavitkov, tiskovin, solskih

in pisarniških potreščin. — Venci, šopki in vse potreb-

no za izdelovanje umetnih cvetlic.

Pregrinjala za umre in okraske za rakve. Različne

gumbe in okraske za obleke, sukanec, bombaž, volna,

svileni in bombaževinasti traki, čipke in svile.

Zenske in moške nogavice, predpasnike, srajce, na-

ramnice, kravate, nahrbtnike in čevlje v vseh velikostih.

Raznovrstno galanterijsko in drobno blago, kakor

krtače, kremo, milo, zrcala, nože, britve, škarje itd.

Velika zaloga kopit in drugega orodja za čevljarje.

Vedno sveže strune za gosli, citre, tamburice in

kitare.

Priloga se

1-8 859 **J. K. PETERSIČ V PTUJU.**

lesernig-ova škropilnica

e dosedaj najbolj priljubljena in torej najboljša

škropilnica za uničevanje peronos-

pore. — Ker se jo posnema, se opozar-

jajo cenjeni vinogradniki, da je ona

prava, ki nosi poleg stoječo var-

stveno znamko. — Ta znamka je za

celo JUGOSLAVIJO uradno prijavljena. Edino za-

stopstvo za Slovenijo:

F. ZINAUER, Maribor, Aleksandrova c. 45/II.

Somišljeniki inserirajte!

Prva in edina livarna zvonov v Mariboru,
ki je v popolnem obratu.

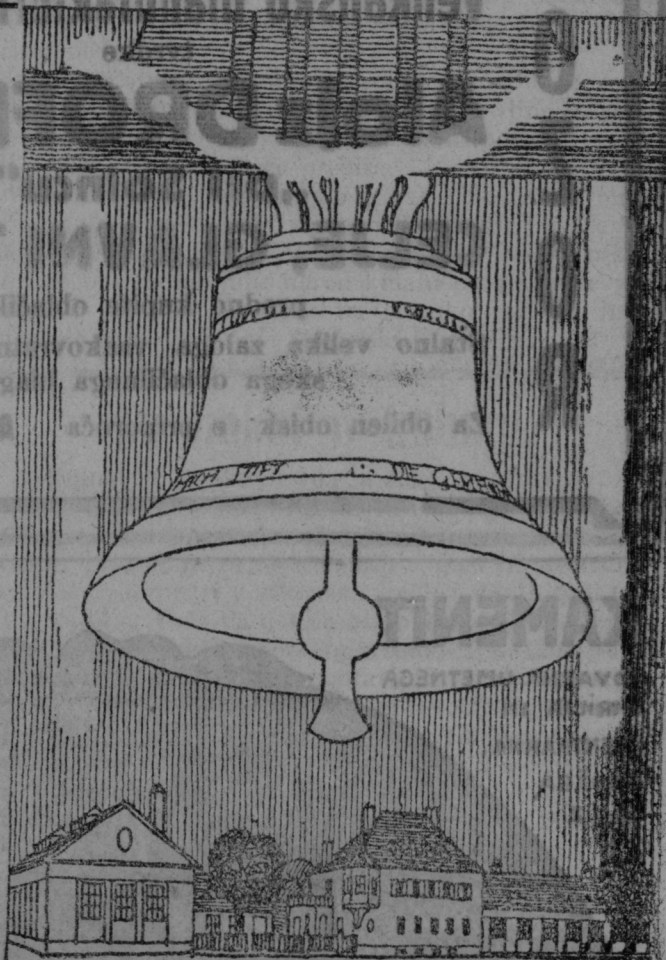
Najboljši material!

Dosedaj po vojni nad 100.000 kg izdelovanih.

Mnogo priznanj!

Obiščite naše tovarne v Melju, Motherjeva ulica št. 15 in prepičajte se o

kakovosti naših izdelkov!

INŽ. I. & H. BÜHL, MARIBOR,

Motherjeva ulica 15.

Ustanovljena od Joh. Denzel okoli leta 1890.

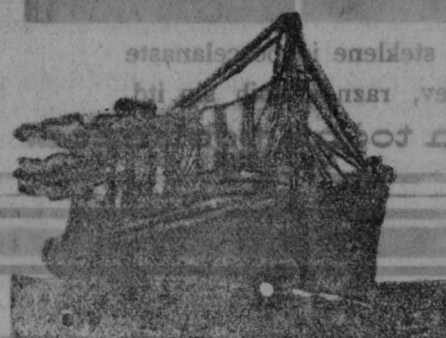
SINGER ŠIVALNI STROJI

Na celem svetu znani kot najboljši.

Podružnice in zastopstva v vseh mestih.

Centrala za državo SHS ZAGREB, Marulićeva ulica br. 5, II. kat.

Filijalka Maribor: Solška ulica šte. 2.

Hamburg — Amerika Linija

United American Lines Inc.

Filijalka

SIMON KMETEC, LJUBLJANA

Kolodvorska ulica šte. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pe-
jasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

J. G. Drašković

ZAGREB

„B“ Cesta pri državnem kolodvoru

ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Oj. Ivošević, Karolinka c. 169.

— Split: Ante Buić, Dioklecijanova obala 15. — Grm: Ivo Lovričević. — Bitolj: Gjorgje

J. Dimitrijević & Komp. Bulevard Kralja Aleksandra 187. — Val. Bočkerek: Dušan Lj.

Mihajlović, Trg Kralja Petra 4. 55.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik.

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

pri „BELEM VOLU“

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje počenši s 1. julijem 1928 po:

- 6% brez odpovedi,
- 6 1/2% proti enomesečni odpovedi,
- 7% proti trimesečni odpovedi,
- 7 1/2% proti šestmesečni odpovedi,
- 8% proti enoletni odpovedi

od dneva vloge do dneva dviga. Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica sama.

P
O
Z
O
R

Tudi Vi se boste prepričali, da je v Vašo korist, ako si ogledate najprvo

velikansko manufakturno zalogo
trvdke

Alojz DROFENIK

„pri Solncu“

CELJE, GLAVNI TRG 9

predno kupite oblačilo.

Stalno velika zaloga vsakovrstnega inozemskega oblačilnega blaga.

Za obilen obisk se priporoča Alojz Drogenik.

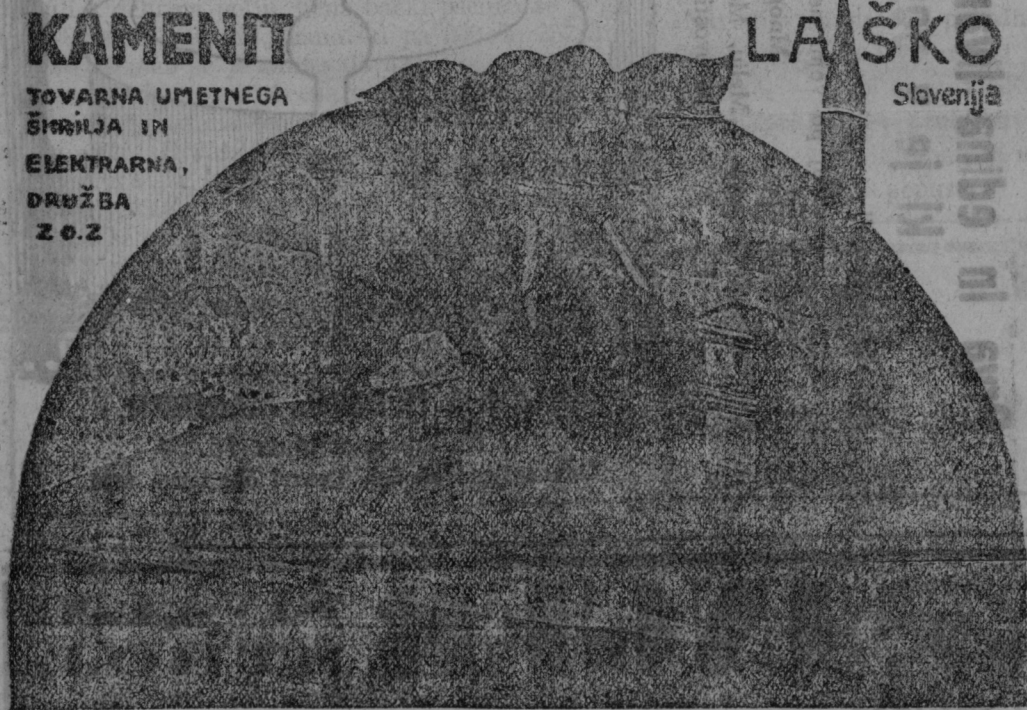
V
A
Ž
N
O

KAMENIT

TOVARNA UMETNEGA
ŠTANJA IN
ELEKTRARNA,
DRUŽBA
Z.O.Z.

LAŠKO

Slovenija

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba.

KUPUJE

se vedno le najboljše in najceneje za domačo potrebo vsakovrstno manufakturno, kakor tudi tekstilno blago pri stari in zelo znani trvdki

KAROL WORSCHKE

Maribor, Gosposka ulica št. 10.

!!! Parje za postelje!!!

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEDEČE MOLITVENIKE:

a) Za otroke

Kvišku arca po Din. 27, 36, 39 in 48,
Rajski glasovi po Din. 38, 50 in 52,
Priatelj otroški po Din. 6.50 in 7.50,
Ključek nebeški po Din. 20, 30,
Angelj varih po Din. 11.

b) Za odrasle

Begemila po Din. 15, 22, 25,
Pobežni kristjan po Din. 12,
Češena Marija po Din. 14, 48, 60,
Marija varbinja po Din. 10, 36,
Sv. Alojzij po Din. 15, 34,
Nebesa, naš dom po Din. 42,
Škrb za dušo po Din. 15, 22, 38,
Sv. ura (velike žrke) Din. 12, 15, 30,
Mali duhovni zaklad (velike žrke) Din. 12,
Marija Kraljica po Din. 42,
Venec pobožnih molitev po Din. 40,

Venec pobožnih pesmi Din. 19,
Sv. Pismo, Evangelji in Dejanja apostolov po Din. 10.

Kvišku arca Pesmarica (zl. obr.) Din. 19,
Premišljevanja za celo leto I. in II. del, Din. 32.

Družba vednega čiščenja, 2 molitveni deli, Din. 3.

Kratke navodile za pobožnost M. E.,

Kraljica src Din. 5,

Vir življenja Din. 18,

Duša popolna Din. 20,

Duša spokorna Din. 20,

Bog med nami Din. 12,

Večno življenje (rdeča obr.) Din. 24,

(zlata obr.) Din. 32,

Slava Gospodu Din. 18,

Nebeška hrana I. in II. del Din. 15,

Priprava na smrt Din. 16,

SPODNJEŠTAJERSKA LJUDSKA POSOJILNICA

V MARIBORU, STOLNA ULICA šte. 6, reg. z. z. n. zav.

obrestuje od 1. avgusta 1928 navadne hranilne vloge, katere se zamore vsak čas dvigniti, po

6%

Stalnejše vloge po dogovoru.

Na drobno!

Na debelo!

Manufakturno blago

po najnižjih cenah pri trvdki

IVAN KOS, CELJE,

Prešernova ulica št. 17.

556

Na drobno!

Na debelo!

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v tekočem računu.

Izplača vsako vlogo na zahtevo takoj v gotovini.

Poblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.